

**PLANUL REGIONAL DE ACTIUNE
PENTRU TURISM
NORD-EST 2009-2013**

- document in curs de elaborare -

Cuprins

SECTIUNEA I – ANALIZA SITUATIEI CURENTE IN SECTORUL TURISTIC

I.1 PATRIMONIUL TURISTIC AL REGIUNII NORD - EST

POTENTIALUL TURISTIC

- Potentialul turistic natural
- Potentialul turistic antropoc

INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

STRUCTURI TURISTICE

I.2 FORME DE TURISM

- Turismul montan
- Turismul cultural
- Turismul balnear
- Turism religios
- Turismul rural si agroturismul
- Turismul activ
- Turism de afaceri
- Ecoturism

I.3 ANALIZA SITUATIEI MARKETING-ULUI TURISTIC IN REGIUNEA NORD-EST

I.4 ANALIZA SITUATIEI RESURSELOR UMANE SI FORMARII PROFESIONALE IN SECTORUL TURISTIC

I.5 IMPACTUL ECONOMIC AL TURISMULUI

I.6 ANALIZA SWOT

SECTIUNEA II - TENDINTE INTERNATIONALE IN TURISM

SECTIUNEA I – ANALIZA SITUATIEI CURENTE IN SECTORUL TURISTIC

I.1 PATRIMONIUL TURISTIC AL REGIUNII NORD - EST

Regiunea acopera partea de Nord-Est al tarii si, conform traditiei, este o parte din vechea regiune istorica a Moldovei. Cu o suprafata totala de 36.850 kmp si o populatie de 3734546 locuitori, Regiunea Nord-Est este cea mare dintre cele opt regiuni de dezvoltare ale Romaniei.

Geografic, regiunea se invecineaza la Nord cu Ucraina, la Sud cu judetele Galati si Vrancea (Regiunea Sud-Est), la Est cu Republica Moldova, iar la Vest cu judetele Maramures si Bistrita-Nasaud (Regiunea Nord-Vest) si judetele Mures, Harghita si Covasna (Regiunea Centru).

Beneficiind de o bogata traditie istorica, culturala si spirituala, regiunea imbina in mod armonios traditionalul cu modernul si trecutul cu prezentul, potentialul acesteia putand fi folosit pentru dezvoltarea infrastructurii, a zonelor rurale, a turismului si a resurselor umane.

POTENTIALUL TURISTIC NATURAL

Relief

Regiunea este caracterizata printr-o imbinare armonioasa a tuturor formelor de relief, 30% reprezentand-o muntii, 30% relieful subcarpatic, iar 40% revine podisului. Aceasta ultima forma de relief ocupa peste 70% din suprafata judetelor Botosani, Vaslui si Iasi.

La Vest, Muntii Carpati stau ca un zid cu inaltime apropiate de 2000 m in Nord (Vf. Pietrosu, Vf. Rarau, Vf. Giupalau, Vf. Ocolasu Mare, Vf. Hasmasu Mare) si cu o scadere de inaltime spre Sud (Muntii Ciuc, Muntii Trotusului si, in mica masura, Muntii Vrancei).

Subcarpatii au inaltime cuprinse intre 700-800 m si inconjoara muntii ca un brau strans. In continuare, jumatatea estica este impartita in doua mari zone: Campia colinara a Moldovei, in partea nordica si Podisul Barladului, in partea de Sud.

Partea de Nord-Vest a regiunii este cunoscuta si sub numele de Podisul Sucevei cu o inaltime medie de 500 metri si este faimoasa pentru "obcinele" sale (usoare ondulatii ale reliefului, ca un lant de unde pietrificate).

Reteaua hidrografica

Regiunea este strabatuta de un numar de opt cursuri importante de apa, care se repartizeaza pe directia Nord-Sud, cele mai mari bazine hidrografice revenind Siretului (42.890 kmp) si Prutului (10.990 kmp). Acesta din urma, se constituie in granita naturala cu Republica Moldova, pe o distanta de cca. 680 km.

Multe din cursurile de apa ale regiunii au beneficiat de ample lucrari de amenajari si regularizare. Pe raul Bistrita s-a amenajat inca din anii '70 o "salba" de sapte microhidrocentrale si, de asemenea, cel mai mare lac de acumulare al regiunii („Izvoru Muntelui”), cu un volum la nivel normal de retentie de 1.130 mil.mc.

Clima

Diferitele tipuri de relief creeaza zone climatice cu diferente semnificative intre cele muntoase si cele de deal si de campie.

In zona muntoasa a regiunii (zona vestica a judetelor Suceava, Neamt si Bacau), climatul este continental moderat, cu veri racoroase si ierni bogate in precipitatii sub forma de ninsoare. In zona subcarpatica de dealuri si campie (partile estice ale judetelor Suceava, Neamt, Bacau), precum si intreg teritoriul judetelor Botosani, Iasi, Vaslui), climatul este continental, cu veri calduroase si secetoase, iar iernile sunt reci si de cele mai multe ori fara zapada.

Temperatura medie anuala a aerului este de 2 °C in zona de munte si de 9 °C in zona subcarpatica de dealuri si campie.

Rezervatii si monumente ale naturii

In Regiunea Nord Est exista numeroase rezervatii si monumente ale naturii, zone naturale protejate de interes national, printre care 3 din cele 13 parcuri nationale ale Romaniei, mai precis Parcul National Muntii Calimani, Parcul National Cheile Bicazului – Hasmas, Parcul National Ceahlau.

Situatia rezervatiilor si monumentelor ale naturii din Regiunea Nord-Est

Nr. crt.	Judet	Nr. rezervatii	Suprafata (ha)
1.	Bacau	26	9.884,7
2.	Botosani	9	3.223,8
3.	Iasi	26	5.036,4
4.	Neamt	28	25.800,2
5.	Suceava	28	4.959,2
6.	Vaslui	9	276,3
	TOTAL	126	49183.6

Sursa: Planul de amenajare a teritoriului national, sectiunea III si completarile ulterioare (date prelucrate)

Reteaua ecologica "Natura 2000" este o retea europeana de arii naturale protejate, care cuprinde arii de protectie speciala avifaunistica si arii speciale de conservare. Analizand Ordinul 776/05.05.2007 al Ministerului Mediului si Dezvoltarii Durabile, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est exista 86 de arii naturale care au devenit sau ar putea deveni situri "Natura 2000" : 31 in Suceava, 21 in Iasi, 18 in Neamt, 11 in Botosani, 9 in Vaslui si 7 in Bacau si 7 "transjudetene" (situri ale caror limite se intind peste doua sau chiar trei judete din regiunea Nord-Est).

Fiecare arie care a fost acceptata ca sit «Natura 2000» va beneficia de un plan de management, care va stabili cum trebuie gestionata acea zona astfel incat natura sa nu fie afectata. Toate aceste planuri de management vor putea fi integrate in planurile regionale de dezvoltare, pe baza carora pot fi intocmite proiecte ce pot fi finantate cu fonduri ale Uniunii Europene.

Factori balneari

Romania are un potential natural ridicat pentru tratamentul balnear al diferitelor boli. Subsolvurile romanesti in momentul de fata contin peste o treime din resursele de ape minerale europene si o serie intreaga de resurse minerale unice sau foarte putin raspandite pe plan european. Calitatea fizico-chimica si valoarea terapeutica a factorilor naturali de cura sunt similare si chiar superioare celor existente in statiunile balneare consacrate pe plan mondial in toate cele 14 categorii de afectiuni cuprinse in Nomenclatorul Organizatiei Mondiale a Sanatatii.

Regiunea Nord Est are un potential balnear bun, putand constitui o importanta destinatie turistica, dat fiind fondul de resurse disponibile. Climatul Regiunii Nord-Est este adecvat pentru tratamentele terapeutice, incluzand arii cu un bio-climat tonic, sedativ si de salina.

Potentialul de dezvoltare al turismului balneo-terapeutic este evidentiat de bogatia de izvoare minerale din Slanic Moldova (ce dateaza din 1800) si Targu Ocna (Bacau), Sarata Bai, statiune balneara in cadrul careia se trateaza boli reumatismale (com. Sarata – judet Bacau), statiunile balneoclimaterice Strunga si Nicolina (judetul Iasi), statiunile Durau, Oglinzi, Baltatesti si Negulesti din judetul Neamt, statiunile balneo-climaterice din municipiile Campulung Moldovenesc si Vatra Dornei (Suceava), centrul balnear la Ghermanesti, situat la aproximativ 25 de kilometri de Husi, care capteaza apa de la izvoarele minerale sulfuroase aflate in apropiere.

Vatra-Dornei este recunoscuta pentru calitatea apelor minerale carbogazoase, hipotone, atermale, bicarbonatate, sodice, calcice si magnezice administrate in cura externa (bai carbogazoase) si interna.

Slanic Moldova are un potential balnear datorat in special de resursele hidrominerale - 22 izvoare de ape minerale terapeutice utilizate in cura interna si externa (carbonatate, bicarbonatate, usor sulfuroase, clorate, sodice, hipertone, hipotonice si oligominerale) si de gazele terapeutice (utilizate pentru tratament bolilor cardio-vasculare) .

Potentialul turistic al statiunii **Targu Ocna** este determinat in special de resursele hidrominerale in prezent neexploatate (7 izvoare minerale de ape clorurate, sodice, bicarbonatate,

magnezice) si de Salina Targu Ocna care beneficiaza de un microclimat specific cu efecte terapeutice deosebit de valoroase pentru tratarea afectiunilor respiratorii.

Apele minerale din statiunea **Baltatesti** sunt indicate in tratamentul unor afectiuni ale aparatului locomotor, afectiuni vasculare periferice, afectiuni ale sistemului nervos, afectiuni respiratorii.

Climatul subalpin tonic-stimulant al statiunii **Durau**, aerul curat, fara praf si particule alergice, atmosfera ozonata sunt principalii factori naturali de cura.

Apele minerale din statiunea **Oglinzi** sunt clorosodice, de mare concentratie. Are un microclimat specific zonei colinare, cu o circulatie atmosferica moderata si fara temperaturi excesive. Aerul este bogat in ioni negativi, este ozonat si are un efect tonifiant asupra organismului.

Apele de **Negulesti** (10 izvoare) sunt ape clorosodice, magnezice, iodurate. Substanta uscata variaza in functie de perioada anului 26-40g/l. In apropierea izvoarelor sarate exista un izvor cu apa dulce ce contine elemente oligoradioactive, calitate care le indica in tratamentul conjunctivitelor alergice si nespecifice cat si al blefaroconjunctivitelor.

POTENTIALUL TURISTIC ANTROPIC

Potentialul turistic al vestigiilor istorice si arhitecturale

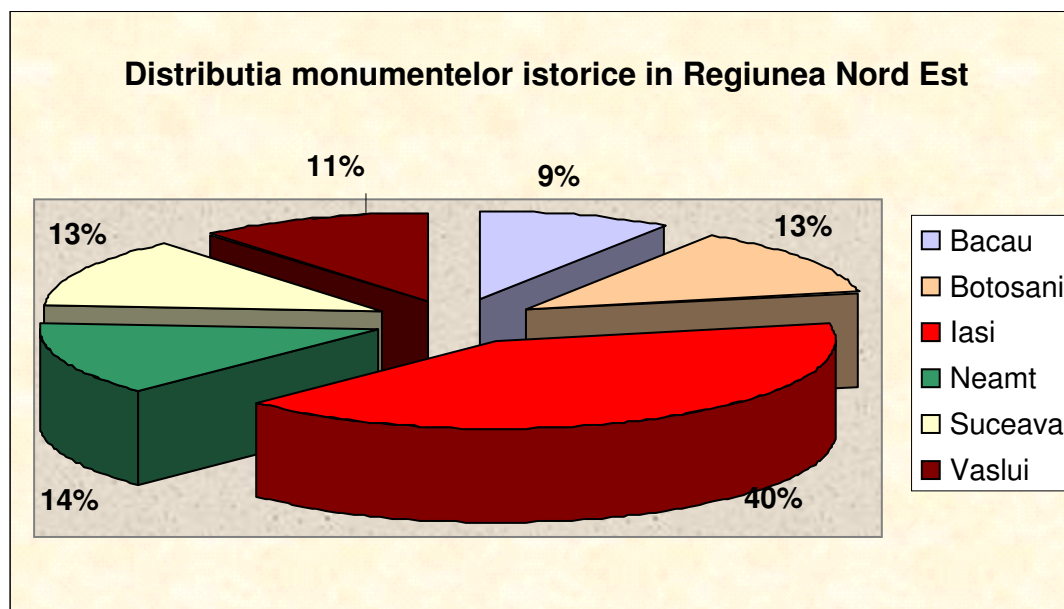
Regiunea Nord Est detine 4043 monumente de interes international, national si local, conform listei de patrimoniu a Ministerului Culturii si Cultelor din 2004. Acestea includ situri arheologice, cladiri de interes istoric si arheologic, case memoriale. In afara de vizitele in scop de pelerinaj sau rugaciune, majoritatea vizitelor turistilor la obiective turistice sunt de preferinta orientate catre monumentele religioase. Acestea formeaza „coloana vertebrala” a atractiilor turistice din Regiunea Nord Est.

Dince cele sapte obiective turistice ale Romaniei incluse in patrimoniul mondial UNESCO, Manastirile din Moldova grupeaza 7 puncte de interes se situeaza in Regiunea Nord-Est, care au fost incluse in patrimoniul mondial in anul 1993, incluzand manastirile Voronet, Humor, Moldovita, Probota, Sfantul Ioan cel Nou din Suceava, bisericile Patrauti si Arbore.

<i>Regiune</i>	<i>Monumente istorice nationale si locale</i>	<i>Monumente istorice de importanta nationala</i>
Bacau	368	95
Botosani	516	46
Iasi	1641	128
Neamt	552	109
Suceava	517	182
Vaslui	449	80
Total	4043	640

Sursa: Lista de patrimoniu a Ministerului Culturii si Cultelor (date prelucrate), 2004

Distributia pe judete a monumentelor istorice se prezinta astfel:

Sursa: Ministerul Culturii si Cultelor (date prelucrate, 2004)

Se remarca faptul ca in judetul Iasi se situeaza in numar impresionant de monumente istorice - 1641, ocupand in plan national locul 2 dupa Bucuresti (2627 monumente), fiind urmat de judetul Cluj cu 1382 de monumente si judetele Olt si Prahova cu cate 1074 monumente.

Judetul Bacau

Ansamblul conacului Cantacuzino - Pascanu - Waldenburg - Intre anii 1864 – 1866 s-a construit conacul Rosu. Cladirea este construita din caramida, avand parter, etaj si partial demisol. Prezinta elemente (in structura si decor) apartinand eclectismului Europei Occidentale din secolul al XIX-lea. Intalnim astfel o impletire de elemente gotice, baroce (turn, fronton, ancadramente la ferestre) cu elemente de factura orientala (intrarea laterala cu coloane si capitaluri bogat decorate, elemente de decor pe fatada).

Ansamblul Palatului Ghica - Comanesti, azi Muzeul de etnografie si arta „Dimitrie Ghica – Comanesti” - Fosta resedinta de vara a familiei Ghica - Comanesti a fost ridicata in 1890 si poarta semnatura arhitectului Albert Galleron (proiectant al Ateneului Roman). Palatul este construit pe doua nivele, apartinand eclectismului vremii care domina spiritul Europei Occidentale la sfirsitul secolului XIX.

Parcul si palatul au fost resedinta familiei pana in 1946, dupa care a primit numeroase destinatii care au dus la degradarea acestuia. In palat functioneaza Muzeul de Etnografie si Arta "Dimitrie N.Ghica – Comanesti" cu piese etnografice din microzona Trotusului de munte (Palanca-Dofteana) si lucrari de pictura contemporana romaneasca provenite din patrimoniul Muzeului de Arta-Bacau.

In municipiul Bacau se remarca complexul medieval ce include **Curtea domneasca**, turnul locuinta si, nu in ultimul rand, biserica Precista, in prezent cea mai veche constructie intacta din municipiu, realizate in secolul al XV-lea cand, Alexandrel, fiul lui Stefan cel Mare, se stabileste in aceasta localitate. Se remarca, din punct de vedere arhitectural, stilul moldovenesc, in care eleganta se imbrina armonios cu simplitatea, elementele geometrizarate si cromatica picturilor realizate in stil neobizantin, dand unicitate acestui edificiu, unul din primele nuclee de concentrare ale urbei.

Biblioteca Judeteana (1774), a doua cladire ca vechime din municipiul Bacau este o fosta locuinta privata si a indeplinit mai multe functii: Ispravnicie a tinutului, sediu al pompierilor, primarie si biblioteca, incepand cu 1920. Desi cu un singur nivel degaja impresia de

monumentalitate datorita masivitatii, volumului amplu, acoperisului suprainaltat in mansarda si frontonului.

Judetul Botosani

Centrul comercial vechi este cel mai valoros complex arhitectonic al municipiului Botosani. El reprezinta un mare numar de cladiri cu destinatie comerciala, construite pe o structura complexa de beciuri boltite suprapuse datand din sec. XVII-XVIII. Doua tipuri de cladiri ies in evidenta: cele cu parter si cele cu parter si etaj, acestea din urma fiind destinate locuintelor. Pentru a atrage atentia cumparatorilor si totodata pentru a exprima rangul social al negustorilor, fatadele spre strada au abandonat stilul traditional, adaptand forme arhitecturale dintre cele mai diverse, mai ales de factura apuseana, prelucrate creator in forme traditionale, specific acestui tip de constructii. In privinta vechimii constructiilor din centrul comercial vechi, se apreciaza ca cea mai mare parte a acestora dateaza aproximativ de la jumatatea sec. XIX. Incendiul din 3 iunie 1887, pe seama caruia a fost pusa distrugerea centrului vechi, nu a afectat decat un mic numar de cladiri, dar a constituit pretextul refacerii multora dintre cele existente, mai ales la nivelele superioare. Atunci au fost unificate printr-o arhitectura de pronuntat caracter occidental fronturile cladirilor din Piata 1 Decembrie cu cele din Calea Nationala. Acest fapt reprezinta aportul comunitatii evreiesti din Botosani la imbogatirea valorilor arhitecturale ale orasului, intrucat, in anul 1890 portiunea amintita a centrului vechi comercial se afla in proprietatea marilor negustori si bancheri evrei.

Casa Antipa este construita la sfarsitul secolului al XIX-lea in stil eclectic francez. In aceasta casa s-a nascut marele biolog Grigore Antipa si fratele sau Nicolae Leon.

Casa Moscovici - Construita in anii 1880, cu elemente ale arhitecturii franceze imbinate cu stil german. In prezent acest imobil gazduieste Biblioteca judeteana.

Casele Sommer - Construita in anii 1860 in stil neoclasic. Aici a functionat si o sala de teatru. In 1869 trupa teatrala Mihai Pascaly l-a avut ca sufleor pe Mihai Eminescu.

Cetatile dacice de la Stancesti - La 4 km vest de Botosani se afla un complex fortificat format din doua cetati traco-getice, din secolele VI-III BC. Ele au fost construite dintr-un val de pamant cu sant de aparare si au o suprafata totala de 50 ha. Aspectul cetatilor impresioneaza si astazi, valul de pamant avand inca 5 m inaltime, iar santul de aparare o adancime de 6-7 m.

Judetul Iasi

Palatul Culturii - Edificiul a fost construit in perioada 1906-1928, dupa proiectul arhitectului I.D. Berindei, in interiorul fostei Curti Domnesti, pe ruinele Palatului Moruzzi (1806-1812), refacut in 1841 de Mihail Sturdza. Are 365 de incaperi dintre care la etajul I - Sala „Voievozilor“, care gazduieste portretele medalion ale voievozilor moldoveni si regilor Romaniei. In turnul central este amplasat orologiul cu carillon, mecanismul actioneaza 8 clopote care la orele fixe reproduc fragmente din „Hora Unirii“. Complexul Muzeal National Moldova cuprinde: Muzeul de Istorie al Moldovei, Muzeul Etnografic, Muzeul de Arta, Muzeul Stiintei si Tehnicii.

Teatrul National - Edificiul a fost construit in perioada 1906-1928, dupa proiectul arhitectului I.D. Berindei, in interiorul fostei Curti Domnesti, pe ruinele Palatului Moruzzi (1806-1812), refacut in 1841 de Mihail Sturdza. Are 365 de incaperi dintre care la etajul I Sala „Voievozilor“, care gazduieste portretele medalion ale voievozilor moldoveni si regilor Romaniei.

Universitatea A.I.Cuza - Cladire construita intre anii 1893-1897 dupa proiectul arhitectului Louis Blanc, sub conducerea arhitectilor Scolari si Trolli. Inaugurata in 1897 in prezenta regelui Carol I si Reginei Elisabeta. Dezvoltata in anii 1930 dupa planurile arhitectului Ion Pompilian. De-o realizare arhitectonica deosebita este Aula „Gheorghe Asachi“, „Sala Pasilor Pierduti“ si Aula „Mihail Eminescu“, pictate de Sabin Balasa.

Hotel Traian - Construit in 1879 de catre primarul Scarlat, dupa planurile lui Gustave Eiffel, in 1884 s-a comemorat centenarul nasterii lui Horea la care a participat si M. Eminescu si Ion Creanga. In primul razboi mondial aici a functionat Guvernul Romaniei

Biblioteca Centrala Universitara din Iasi – este un edificiu cu coloane dorice si cupola, dominand poalele Copoului. Cladirea a fost inaltata intre anii 1930-1936 de arhitectul C. Iotzu. In 1948, fondul de carte a fost preluat de biblioteca universitatii odata cu cladirea.

Palatul Roznovanu - Cladirea, construita in 1832 de lordache Roznovanu, a ars in 1844 si a fost refacuta de Nicolae Roznovanu Rosetti, fiul lui lordache. In 1891, pe vremea primarului junimist Vasile Pogor, cladirea s-a cumparat pentru sediul primariei. De atunci in cladire a functionat Primaria Iasi, Comandamentul Corpului 4 Armata, iar din 1960 din nou Primarie.

Judetul Neamt

Cetatea Batca Doamnei Piatra Neamt (Petrodava) - Situata la 4 km sud-vest de oras. Primele elemente de cultura materiala apartin epocii neolitice (faza Cucuteni), peste care se afla un nivel de locuinte din epoca bronzului, apoi stratul daco-getic si in final o fortificatie din sec. XII-XIII.

Curtea si biserica domneasca din Piatra-Neamt - Ansamblu arhitectural alcatuit din Curtea Domneasca, Biserica "Sf. Ioan" si Turnul-clopotnita. Curtea Domneasca construita in perioada 1468-1475. S-au mai pastrat doar o parte din pivnitele casei domnesti si portiuni din zidul de incinta. Biserica, zidita intre 1497-1498, este caracteristica stilului arhitectural moldovenesc din acea perioada. Turnul, construit in 1499, are 19 m inaltime.

Cetatea Neamtului - Construita in timpul domniei lui Petru I Musat atestata documentar in 1395 si completata in timpul domniei lui Stefan cel Mare. In 1691 aici s-a scris o importanta pagina de eroism, cand cetatea a fost aparata de un mic grup de plaiesi impotriva armatei polone condusa de Ioan Sobieski.

Cetatea noua a Romanului este situata la 5 km est de Roman la Gadinti, comuna Sagna, pe malul stang a I Siretului, in apropierea confluenta cu Moldova, ridicata in scop defensiv in 1466 de Stefan cel Mare, fiind singura cetate ce nu s-a ridicat conform traditiei si practicii medievale pe locuri dominante, greu accesibile. Originala fortificatie medievala a fost construita in plan stelat, in stil palisada cu ziduri groase de 4 m si cu 7 bastioane circulare, iar la baza, pentru a rezista terenului nisipos, avea o ingenioasa constructie de lemn in gratar fixata pe piloni. A fost distrusa prin incendiere de turci in 1476, iar apoi reconstruita, marita si intarita in 1478. Astfel intocmita, Cetatea Noua a Romanului a continuat sa joace un rol important in sistemul defensiv al Moldovei, pana in anul 1675, cand a fost din nou distrusa la ordinul lui Dumitrascu Cantacuzino.

Palatul Cnejilor este un Ansamblu monumental situat in comuna Ceahlau. A fost construit in trei etape. Hatmanul Gheorghe, fratele lui Vasile Lupu, ridica in 1639 o biserica de piatra pe locul unui schit mai vechi si o inconjoara cu cladiri din caramida si lemn. Turnul clopotnita, patrat, pe trei nivele este lipit de cladirea bisericii. Ulterior Antonie Ruset, ginerele hatmanului Gheorghe si domn al Moldovei (1675-1678), construiește in 1672 un zid de incinta de piatra. In acelasi an marele vistier Toderascu Cantacuzino inalta zidurile si construiește cele 4 turnuri rotunde si cladiri de locuit. Aceasta mica cetate a reprezentat in acele vremuri un adpost bine intarit si a fost asediat de multe ori. In sec. al XVIII-lea cetatea devine proprietatea familiei Cantacuzino, dar pentru o perioada a fost transformata in manastire.

Judetul Suceava

Cetatea de scaun a Sucevei - Situata pe un platou inalt, in partea de est a orasului, restaurata in ultimii ani, este o ctitorie a voievodului Petru I Musat, mentionata pentru prima oara intr-un document din anul 1388; construita din piatra, a fost intarita ulterior de Stefan cel Mare cu ziduri de peste 10 m si o grosime de aproape 4 m. La 1 mai 1600 ostasii lui Mihai Viteazul au intrat fara lupta in Cetatea de Scaun a Sucevei, incheind astfel actul I al unirii celor 3 tari.

Curtea Domneasca - Complexul arhitectonic care formeaza Curtea Domneasca a fost edificat pe parcursul secolelor XIV – XV. In timpul domniei lui Petru I Musatinul au fost construite o casa din lemn si, probabil, un turn de piatra. Alexandru cel Bun a adaugat noi constructii, care au fost distruse in urma campaniei otomane din anul 1476 in Moldova. In timpul domniei lui Stefan cel Mare au fost refacute din piatra si caramida, capatand, din punct de vedere planimetric, forma pe care si astazi o prezinta ruinele palatului domnesc.

Hanul Domnesc - Monument de secol XVII reprezinta unul dintre obiectivele culturale ale zonei si ale orasului, prezinta principalele zone etnografice ale judetului. Expozitia permanenta de la parter (recent deschisa publicului) reconstituie atmosfera de epoca a unui han din sec. al XVIII-lea - loc de popas pentru oaspeti de vaza, dregatori, negustori etc. in trecere prin Suceava. Expozitia este desfasurata in: salon de oaspeti, bucatarie, sala de han, camera de odihna, camara, pivnita - toate constituind un punct deosebit de atractie. La etaj sunt etalate piese importante de etnografie si arta populara, reprezentative pentru aceasta parte a tarii.

Judetul Vaslui

Palatul Mavrocordat - Ridicat la sfarsitul secolului al XIX-lea (1892) de George Mavrocordat, bogat ornamentat. Accesul principal se face printr-un portal cu turla decorata cu placi ceramice.

Casa Ghica - Cea mai veche cladire din oras este construita de Elena Ghica, sora lui Grigore Ghica, in stil neoclastic, fronton, donjon cu proportii armonioase.

Curtea Domneasca - Construita in 1435 de Stefan al II-lea, fiul domnitorului Alexandru cel Bun, tinandu-se cont de importanta strategica, Vasluiul aflandu-se la intretaierea unor importante drumuri europene. Sapaturile arheologice incepute in 1942 si continuate in 1958 – 1959 au scos la iveala importante piese

Potentialul turistic cultural

De un mare interes pentru turismul in aceste zone sunt edificiile culturale, astfel ca itinerariile moldave sunt nu numai atractive, ci si profund educative.

Bogatia acestui tinut s-a manifestat si in faptul ca pe acest meleag au trait si traiesc atat de multi oameni de aleasa cultura, a caror mostenire insufleteste generatiile. Este zona unde s-au nascut Mihai Eminescu, George Enescu, Nicolae Iorga, Mihail Sadoveanu, Mihail Kogalniceanu, Ion Creanga, Ciprian Porumbescu, Stefan Luchian, Octav Onicescu, Costache Negri, Calistrat Hogas, Nicolae Labis, Emil Racovita si Vasile Parvan. Amintirea acestora este pastrata in muzee, case memoriale, iar memoria lor este omagiata de monumente si statui.

Teatrul National „Vasile Alecsandri” construit in perioada 1894-1896 este bogat ornamentat in stil baroc, avand una dintre cele mai frumoase sali de spectacole din tara cu o capacitate de peste 1000 locuri si o acustica excelenta. Scena cu o deschidere de 12 metri, are o cortina pictata de austriacul Lenz. Printre directorii acestei institutii regasim nume sonore, precum Mihail Sadoveanu, Mihail Codreanu sau Ionel Teodoreanu.

Opera Romana din Iasi a fost infiintata pe 3 noiembrie 1956, spectacolul inaugural fiind Tosca de G. Puccini. Dupa infiintarea Conservatorului de muzica au existat incercari cu diverse productii (arii de opera, apoi fragmente si dupa 1900 chiar opere intregi), continuate apoi mai departe cu incercarile de infiintare a unei trupe stabile de opera (in 1942 si 1944 - incercari esuate datorita conditiilor impuse de razboi). Toate aceste incercari au fost implinite, in sfarsit, prin actul din 3 noiembrie 1956 care consfinteste infiintarea operei, principalul merit revenind profesorului Ioan Goia, directorul operei intre 1956-1965. Opera Romana din Iasi functioneaza din 1956 in cladirea Teatrului National .

Teatrul Tineretului din Piatra-Neamt a fost construit intre anii 1929–1947 (proiectant – arh. F.E. Droz, antrepriza Carol Zane). In 1958 se reamenajeaza interiorul pentru a fi functional

scopului initial. Construit de arhitectul Roger H. Bolomey si antreprenorul Carol Zane in 1938, functioneaza din 1961 ca institutie de sine statatoare.

In 1958 s-a infiintat sectia din Piatra Neamt a Teatrului de Stat din Bacau, cu absolventi ai IATC, promotiile 1957 si 1958: Leopoldina Balanuta, Florin Piersic, Cosma Brasoveanu, Dumitru Chesa, Atena Zahariade, Ica Matache, Zoe Muscan.

Primul spectacol a avut loc pe 3 octombrie 1958: Vicleniile lui Scapin, de Moliere, regia David Esrig; in distributie: Leopoldina Balanuta, Florin Piersic, George Motoi, Atena Zahariade.

An de an, dupa 1961, au venit la Piatra Neamt cei mai buni absolventi ai Institutului de Teatru, nume care s-au impus in miscarea teatrului romanesc si nu numai: Horatiu Malaiete, Maia Morgenstern, Virgil Ogasanu, Ileana Stana Ionescu, Mitica Popescu, Valentin Uritescu, Oana Pellea, Florin Piersic.

Festivalul International de Teatru la Piatra Neamt constituie un eveniment major in viata culturala a regiunii, fiind organizate 22 de editii pana in anul 2007

Filarmonica "Mihail Jora" din Bacau a luat fiinta in 1956, data de la care desfasoara o intensa activitate concertistica. Exprimata prin concerte simfonice saptamanale (stagioni permanente), concerte camerale, recitaluri instrumentale, concerte vocal-simfonice (cu profil de opera si opereta), concerte educative pentru elevi si studenti. Acestora li se adauga concerte extraordinare, in care sunt invitati interpreti romani si straini de notorietate internationala

Filarmonica "Mihail Jora" a realizat in decursul anilor numeroase inregistrari radio si TV ori discografice, concretizate intr-o serie de discuri LP si CD (preponderent cu muzica romanesc).

Sub conducerea artistica a dirijorului Ovidiu Balan, Filarmonica "Mihail Jora" a efectuat in repetate randuri turnee in Germania, Italia, Olanda, Rusia, Luxemburg, Grecia, Franta, Spania etc. Repertoriul orchestrei cuprinde opusuri de referinta ale literaturii clasico-romantice, precum si o serie de lucrari circumscrise principalelor limbaje muzicale din secolul XX, intre care cele apartinand scolii compunistice romneste ocupa un loc privilegiat.

In prezent, orchestra Filarmonicii "Mihail Jora" din Bacau este considerata una dintre cele mai valoroase orchestre din Romania.

Muzeele reprezinta o componenta semnificativa a punctelor de atractie frecventate de catre vizitatori. La nivel national, in 2006 existau 666 muzee inregistrate oficial care atrag un numar total de 10.135.396 vizitatori.

Tabelul de mai jos ilustreaza faptul ca in Regiunea Nord-Est functioneaza cel mai mare numar de muzee si colectii publice, detinand 124 de astfel de unitati culturale, urmata fiind de Regiunea Centru cu 103 unitati.

Distributia regionala a numarului si activitatii muzeelor si colectiilor publice in anul 2006

<i>Regiune</i>	<i>Muzee si colectii publice</i>	<i>Vizitatori</i>	<i>Numar total de bunuri culturale</i>	<i>Suprafata totala de expunere - mp -</i>
Nord Est	124	1.849.165	2.879.889	1.155.336
<i>Sud Est</i>	70	822.842	1.200.956	617.613
<i>Sud Muntenia</i>	90	1.034.967	965.611	335.860
<i>Sud Vest</i>	68	2.388.114	539.687	292.299
<i>Vest</i>	66	383.355	1.621.454	8.712.753
<i>Nord Vest</i>	88	680.088	2.116.227	635.470
<i>Centru</i>	103	1.700.294	2938704	780.446
<i>Bucuresti Ilfov</i>	57	1.276.571	17.171.250	222.392
Romania	666	10.135.396	29.333.778	12.752.169

Sursa: Activitatea unitatilor cultural-artistice, Buletin INS, 2007

Din cele 124 de muzee si colectii publice, 10 sunt de importanta nationala (localizate in cea mai mare parte in judetul Iasi – 9), iar 27 sunt de importanta regionala (reprezentand 47.37% din situatia inregistrata la nivel national).

La nivelul Regiunii Nord-Est, distributia judeteana se prezinta astfel:

Regiune	Muzee si colectii publice	Vizitatori	Numar total de bunuri culturale	Suprafata totala de expunere - mp -
Bacau	21	45607	239556	8960
Botosani	11	85074	327654	2974
Iasi	24	539930	163300	1014411
Neamt	28	433158	452245	18791
Suceava	30	632169	563526	48333
Vaslui	10	113227	140034	61867

Sursa: Activitatea unitatilor cultural-artistice, Buletin INS, 2007

Din informatii cantitative prezentate, se poate concluziona ca exista trei zone clare de turism cultural la nivel regional - Suceava, Iasi si Neamt.

Deși prezintă colecții și piese de muzeu fascinante, cu puține excepții, majoritatea muzeelor au exponate și tehnici de interpretare și de expunere învechite. În general acestea nu folosesc exponate și tehnici de prezentare moderne pentru a putea oferi vizitatorilor o experiență plăcută și pentru a-i educa în același timp. Acest lucru le face mai puțin atractive și interesante pentru turiști.

În scopul îmbunătățirii activității muzeale a fost înființată Rețeaua Națională a Muzeelor din România (RNMR) în anul 2006. Această rețea număra în prezent 42 de membri. Această lucrează împreună cu Proiectul Matra pentru a oferi asistență directorilor muzeelor membre pentru elaborarea strategiilor de dezvoltare pentru fiecare muzeu. Din Regiunea Nord-Est, doar Complexul Muzeal Național Moldova Iasi este membru al RNMR.

Judetul Bacau

Casa memoriala George Bacovia este punctul de început al oricărui itinerar cultural bacăuan. În imediată vecinătate a monumentalei statui a lui Ștefan cel Mare, pe fosta stradă a Liceului, actualmente stradă George Bacovia, la nr. 13, bătrâna casă își îmbracă ferestrele în reflexele calde ale trandafirilor. George Bacovia este cel mai reprezentativ poet simbolist, redescoperit de exegeți în multiple ipostaze stilistice, de bibliografi ca prețios subiect de studiu, ca și de simplită iubitori de poezie.

Muzeul județean de istorie și artă cuprinde exponate referitoare la trecutul acestor meleaguri, un interes aparte prezentând colecțiile de piese aparținând culturii Cucuteni și cele găsite în așezarea dacică de la Racatau. Secția de artă cuprinde opere remarcabile din epoca medievală, precum și o serie de panze și sculpturi semnate de reprezentanți de seamă ai Școlii românești din secolele XIX și XX, ca Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ioan Andreescu, Ștefan Luchian, Theodor Pallady, Gheorghe Petrescu, Francisc Șirato, Nicolae Tonitza, Lucian Grigorescu, Dumitru Ghiati, Corneliu Baba, Alexandru Ciucurencu (pictura), Fr. Storck, Dimitrie Paciurea, Gheorghe Anghel (sculptura).

Judetul Botosani

Complexul memorial „Mihai Eminescu“ Ipotești - În 1936 a fost refăcută vechea casă a Eminovicilor, căzută în ruină. Ea a suferit mai multe restaurări de-a lungul timpului, ultima și cea mai importantă între anii 1977-1979, când a fost reamplasată pe vechile fundații și refăcută în stilul acesteia. În interior sunt reconstituite în spiritul timpului biroul căminarului Gheorghe Eminovici, tatal poetului, camera celor două surori Aglae și Harieta, salonul și fastuosul hol, sunt expuse obiecte originale și documente care evocă anii în care familia poetului a locuit.

Complexul mai cuprinde:

- bisericuta familiei (langa aceasta se afla mormintele parintilor Raluca si Gheorghe Eminovici)
- biserica comemorativa „Sf. Arhangheli Mihai si Gavriil“
- Biblioteca Nationala de Poezie, care contine 1700 de exponate, dotata cu sala de lectura si amfiteatru in aer liber de circa 400 de locuri
- Muzeul memorial „Mihai Eminescu“ cu exponate din viata si opera poetului.

Muzeul judetean Botosani - Amenajat in cladirea fostei prefecturi, muzeul prezinta numeroase exponate ilustrand istoricul acestui tinut. Foarte importanta este sectiunea personalitatilor de mare valoare pe care Botosaniul le-a dat tarii: poetul si filozoful Mihai Eminescu, compozitorul George Enescu, istoricul Nicolae Iorga, pictorul Stefan Luchian si alti oameni ai culturii acestor meleaguri, poate cel mai fertil in spirite, colt de tinut romanesc. De o valoare si importanta cu totul deosebita sunt exponatele datand din primele perioade de locuire omeneasca – epoca pietrei si epoca metalelor – descoperite in urma sapaturilor arheologice facute in asezarile, datand din aceste perioade, de la Ripiceni, Mitoc, Crasnaleuca (paleolitic), Draguseni, Trusesti, Stefanesti (neolitic), Stancesti si Lozna – comuna Dersca (epoca fierului). Intre acestea se numara unelte si arme din piatra cioplita si os, fragmente din schelete de animale (cerbul, calul, mamutul) si un adapost omenesc reconstituit partial, unic in Romania (din paleolitic), figurine antropomorfe si zoomorfe, splendide exemplare de ceramica autohtona si de import, precum si doua piese din aur infatisand un animal fantastic si o figurina umana schematizata, provenind din marea cetate traco-getica de la Stancesti (jumatarea mileniului I i.Hr.), alaturi de un impresionant numar de unelte agricole si arme din fier descoperite in marele depozit de la Lozna (epoca fierului).

Muzeul de etnografie si folclor Botosani functioneaza in Casa Ventura, cladire de patrimoniu care dateaza din 1860 si ofera vizitatorilor posibilitatea de a cunoaste tot ce este reprezentativ in civilizatia rurala a zonei, principalele ocupatii (agricultura, cresterea animalelor, pescuitul, vanatul, albinaritul), mestesuguri traditionale (tesutul, torsul, cojocaritul, olaritul, prelucrarea lemnului), locuinta taraneasca, costume populare, datini si obiceiuri cu nota specifica acestei regiuni. Vechimea de peste 100 de ani si unicitatea asigura interesul vizitatorilor.

Muzeul George Enescu este localizat in casa care a apartinut tatalui lui G. Enescu. In hol si in cele 5 incaperi ale muzeului inaugurat in anul 1957, sunt expuse numeroase documente si obiecte originale care evoca personalitatea marelui artist. Fotografii originale din anii copilarii petrecuti la Liveni si Cracalia, fotografii ale parintilor, scrisori adresate de acestia fiului lor, manuscrisele unor lucrari compuse de George Enescu la Dorohoi, obiecte personale – pianul, mai multe viori si baghete, o pereche de ochelari, un costum de concert, programe de concert, mobilier de epoca. Li se adauga spre a-i da un puternic caracter evocator, masca mortuara si mulajul mainilor artistului realizate la 4 martie 1955 la Paris de Margareta Lavrelier Cosaceanu. De casa din Dorohoi se leaga numele unor cunoscute lucrari enesciene: Quartetul de coarde op.30, Simfonia a III-a si tot de ea, inceputurile multora dintre cele mai importante compozitii ale lui George Enescu.

Casa memoriala G. Enescu Liveni - Casa natala a lui G. Enescu a suferit in timp mai multe reparatii, ultima in anul 2004. Cuprinde 4 incaperi mobilate cu piese de mobilier taranesc sec 19, fotografii de familie, partituri muzicale din anii de tinerete ai artistului si, nu in ultimul rand, fotografii care il reprezinta pe Enescu, in compania unor mari muzicieni ai timpului, in tara si in diverse capitale ale Europei.

Casa memoriala „Nicolae Iorga“ - Aici, in casa parinteasca, marele istoric si-a petrecut o parte a copilarii, Expozitia de aici prezinta aspectele cele mai semnificative ale vietii si activitatii celui mai mare istoric roman de la inceputurile sale botosanene pana la tragicul sau deces din 1940.

Judetul Neamt

Muzeul de Istorie - infiintat in 1934 de preotul Constantin Matasa . Detine importante colectii arheologice neolitice (Cultura Cucuteni), din epoca bronzului si geto-dacice.

Muzeul de arta eneolitica Cucuteni - Cladirea a fost ridicata de constructorul Carol Zane si ornamentata de sculptorul Vincenzo Puschiasis. Cultura Cucuteni a aparut la cumpana dintre mileniiile V si IV i.e.n., a evoluat timp de o mie de ani si s-a extins treptat din sud estul Transilvaniei si vestul Moldovei pana la Nistru, ocupand cea mai mare parte a Moldovei centrale. Cercetatorii sunt de acord ca ea reprezinta cea mai stralucita manifestare preistorica a Europei.

Muzeul de Arta - organizat in 1980. Detine colectii de pictura, grafica, sculptura si tapiserie semnate de artisti plastici locali sau de renume national: Ion Tuculescu, Nicolae Tonitza, Corneliu Baba, Lascar Vorel, Victor Brauner, Iulia Halaucescu s.a.

Muzeul de Etnografie - infiintat in 1980. Detine colectii de costume populare, unelte artizanale, instalatii taranesti traditionale, prezentand aspecte ale vietii taranilor de pe Valea Bistritei.

Muzeul memorial "Ion Creanga" a fost organizat din 1954 in casa in care s-a nascut si a copilarit scriitorul, construita probabil in 1830 de catre Petrea Ciubotariul, bunicul marelui povestitor; ambient si unelte traditionale, expozitie cu documente de arhiva, scrisori, fotocopii ale manuscriselor, fotografii, operele scriitorului. Sub acoperisul larg de dranita, peretii durati din barne groase peste care s-a asternut un strat de lutuiala, delimiteaza o singura incapere cu ferestre inguste si o tinda unde abia puteai sa te invarti. Intrarea scunda este adapostita de ploile rezezi printr-o prisma lata de cateva palme, iar in spatele casei un acoperamant de scanduri cu panta repede protejeaza mai multe obiecte gospodaresti si unelte agricole cu certa valoare etnografica. Exponatele prezentate sunt caracterizate de simplitatea, bunul simt si modestia proprie taranului moldovean, generand un puternic sentiment de piosenie, nu numai pentru ceea ce reprezinta ele fata de amintirea lui Ion Creanga, ci pentru ca ele sunt marturii autentice ale traditiei populare a locuitorilor din aceasta parte a tarii. Reprezinta, dincolo de semnificatia sa istorico-literara si sentimentala, un produs cert al arhitecturii populare specifice perioadei si ariei etno-culturale in care se incadreaza.

Muzeul memorial "Calistrat Hogas" a fost amenajat in 1969 in casa in care a locuit scriitorul (construita in sec. al XIX-lea). Cuprinde documente de familie, manuscrise, mobila originala, obiecte personale ale scriitorului.

Judetul Suceava

Muzeul de Istorie - Expozitia de baza actuala a Muzeului de Istorie a fost organizata intr-o cladire de pe strada Stefan cel Mare nr. 33, construita in stil neoclasic, la inceputul secolului al XX-lea. Proiectant si constructor a fost J. Bochner.

Acreditarea ideii de sporire si diversificare a formelor si mijloacelor de realizare expozitionala, in vederea evitarii sabloanelor, a suprapunerilor, pentru evitarea monotonei si obtinerea unor note specifice, originale, menite sa particularizeze distinct expozitia, a condus la reconstituirea Salii Sfatului Domnesc din timpul lui Stefan cel Mare. Reconstituirea muzeala a avut la baza un amplu proces de cercetare, fiind rodul unei stranse colaborari dintre muzeografi, arhitect si artistii plastici, rezultatul materializarii unor cercetari stiintifice de arhiva, arheologice si de istorie a artei.

Sala Tronului atrage mereu vizitatori de toate varstele, atat din tara, cat si din strainatate, deoarece continutul si forma de prezentare reusesc sa redea atmosfera de epoca, si mai ales, sugereaza o realitate istorica de pe teritoriul Moldovei de acum cinci veacuri.

Muzeul Satului Bucovinean - Organizat in apropierea Cetatii de Scaun a Sucevei, Muzeul Satului Bucovinean pune in valoare patrimoniul cultural-arhitectonic de factura populara din Tara de Sus. Cel mai tanar dintre muzeele in aer liber ale Romaniei s-a infiripat in deceniul al VIII-lea al secolului trecut cand satul bucovinean dispunea de nenumarate monumente de

arhitectura populara, dar din pacate activitatea – concretizata prin transferul mai multor obiective si reconstruirea a trei dintre acestea – a fost intrerupta.

Casa Memoriala Mihail Sadoveanu - Construita in anul 1908, dupa schitele scriitorului Mihail Sadoveanu, care a locuit aici intre 1909 si 1918, casa a fost transformata in muzeu in 1987. Sunt expuse documente, carti, fotografii si obiecte personale care au apartinut scriitorului. La Falticeni, Sadoveanu si-a petrecut adolescenta, tineretea si primii ani ai maturitatii. Avea 38 de ani cand a plecat din Falticeni si o treime din intreaga sa opera este scrisa aici. In fiecare an, in luna noiembrie, in semn de omagiu, iubitorii operei sadoveniene se intalnesc la Falticeni in cadrul "Zilelor Sadoveanu".

Casa Memoriala Ciprian Porumbescu - Casa Memoriala "Ciprian Porumbescu", inaugurata in 1953, este adapostita intr-o anexa originala – singura care s-a pastrat – a fostei case parohiale de la Stupca (Ciprian Porumbescu), locuita de familia preotului, scriitorului si militantului roman din Bucovina, Iraclie Porumbescu, intre anii 1865 – 1883.

Aici se reconstituie prin intermediul unor exponate autentice (ex. pianul Marioarei Ratiu-Porumbescu – sora compozitorului) reprezentand obiecte care au apartinut familiei, o atmosfera de epoca, preponderent rustica, proprie mediului in care a trait si a creat in acest sat intemeietorul muzicii romanesti moderne, Ciprian Porumbescu (1853-1883), sugerandu-se relatiile acestuia cu universul satului, gama de impresii ce si-au pus amprenta specifica asupra personalitatii si creatiei porumbesciene.

Judetul Vaslui

Muzeul Judetean Stefan cel Mare si Sfânt a fost infiintat in ziua de 26 septembrie 1975 cu profilul principal de istorie veche si arheologie, cu peste 18.000 de piese care denota o neintrerupta continuitate de locuire a populatiei autohtone a arealului actualului judet Vaslui. Respectand succesiunea cronologica a evenimentelor, prin obiecte, documente, fotografii, sectia de istorie moderna reda istoria tinuturilor vasluiene, incepand cu revolutia de la 1848 si sfarsind cu reintregirea tarii de la 1918. muzeul ofera vizitatorilor obiecte personale, mobilier, fotografii ale personalitatilor care au apartinut acestor meleaguri: academicianul Emil Racovita, actorul Constantin Tanase. Sectia de etnografie si arta populara ilustreaza ocupatiile populatiei: agricultura, cresterea animalelor si viticultura.

Muzeul memorial „Emil Racovita” din Suranesti (Vaslui) este format din casa in care s-a nascut marele explorator si contine documentele acestuia din anii de scoala si corespondenta tinuta cu diferite personalitati.

Muzeul Vasile Parvan din Barlad, aflat in cladirea fostei Prefecturi, ridicata in stil neoclasice de arhitecti italieni in 1899. Muzeul cuprinde trei sectii: de arta, stiintele naturii si istorie.

Potentialul turistic al artei, traditiei populare

Printre atractiile principale ale Moldovei se gasesc gospodariile rurale, in cadrul carora foloseste materiale traditionale (lemn, pamant, piatra) si tehnici populare ornamentale. Se remarca astfel zonele etnografice Neamt, Suceava.

In muzee si in anumite zone, chiar in viata zilnica, intalnim costumul popular, tesaturile, cusaturile populare, confectiile de cojoace, bundite impodobite cu ornamente (Neamt, Suceava), precum si obiecte necesare vietii, realizate in industriile satesti. Bogatia sufletului moldovean se arata, de asemenea, si in valorile traditionale ale cantecului si jocului popular, in obiceiurile populare legate de evenimentele vietii religioase sau legate de evenimentele vietii de zi cu zi, innobilate prin datini si ritualuri ale zonei.

Judetul Bacau se remarca printr-un tezaur etnografic si folcloric de mare originalitate, prezentat in cadrul centrelor etnografice Balcani, Brusturoasa – important centru de tesaturi,

cojocarie si prelucrarea lemnului; Fundu Racaciuni, Berzunti; muzeul etnografic Prajesti cu tesaturi, cusaturi, obiecte din lemn din satele de la poalele culmii Pietricica; muzeu etnografic Doftoana; Oituz - important centru de olarit si impletituri din ramuri de alun, arta decorarii Prajesti; manifestari etnoculturale si religioase traditionale; targuri si expozitii muzeale etnografice in aer liber sau pavilioane etc.

In judetul Botosani, localitatea Vorona constituie un centru cu vechi traditii etno-folclorice. Turistii straini si romani pot colectiona produse turistice de arta populara care reflecta traditiile mostenite din batrani. Este locul in care se poate admira portul popular local, pictura religioasa, sculptura in lemn, tesaturi traditionale, goblenuri, masti populare, impletituri de nuiele.

Bogata viata etno-folclorica a localitatii se reflecta in numeroase manifestari de acest gen organizate pe plan local, national si international la care participa ansamblul artistic "Codruletul" al Grupului Scolar Vorona. Aici se organizeaza Festivalul cantecului si portului popular "Mostenite din batrani", Festivalul folcloric "Serbarile padurii", Tabara interjudeteana de creatie plastica "Un penel pentru credinta".

Localitatea Tudora este un centru etnografic cu elemente de arta populara, traditii si obiceiuri bine pastrate, are o renumita echipa de dansuri populare.

Manifestarile cultural artistice organizate in aceasta localitate sunt: Festivalul de folclor "Holda de aur" (luna iunie) si Festivalul datinilor si obiceiurilor de iarna.

Comuna Stefanesti in judetul Botosani este centru de ceramica neagra pastratoare a traditiilor mestesugaresti populare.

In judetul Neamt este situat muzeul „Neculai Popa”, din satul Tirpești, care adaposteste colectiile: etnografica, arheologica, numismatica, arta religioasa, arta naiva, precum si curtea bogata in sculpturi in piatra si lemn, galeria de arta, etc.

Casa muzeu Vasile Gaman din satul Lunca, comuna Vanatori, judetul Neamt, cuprinde exponate numeroase si diverse: picturi in lemn, manuscrise vechi, unelte pentru agricultura, pentru ocupatii casnice, costume populare, exponate din ceramica. Artă prelucrării lemnului este complet reprezentata prin atelierul, uneltele de prelucrare a lemnului, datile pentru sculptat lemnul, obiectele de uz casnic confectionate din lemn.

Zona etnografica Neamt, remarcabila prin frumuseti, valoare si autenticitatea produselor de arta populara mestesugareasca este reprezentata prin Asociatia de arta populara mestesugareasca Nemteanca din Tg Neamt. La Asociatia Nemteanca pot fi admirate produse ca: port popular pentru barbati, port popular pentru femei, stergare si fete de masa, obiecte casnice din lemn, obiecte decorative din lemn sculptat, goblenuri, masti, broderii, cusaturi, scoarte, carpete si laicere.

In judetul Suceava se remarca traditia in olarit, stravechi mestesug, practicat pe aceste meleaguri din cele mai vechi timpuri, a carui vechime este argumentata de descoperirile arheologice din zona, acum este continuat de renumitii mesteri olari de la Radauti (Florin si Marcel Colibaba) si de mesterii olari de la Marginea, care sunt renumiti prin ceramica neagra si cea rosie utilitara (familiile Magopat si Pascaniuc). Vasele de Radauti se disting prin fondul alb cu desene cu maro, verde, galben sau fondul rosu sau verde cu desene geometrice sau florale stilizate, cu alb, verde, maro, caramiziu.

Centrul de ceramica neagra de la Marginea este renumit in intreaga tara; din mainile olarilor, lutul prinde viata in forme stravechi cu denumiri specifice: ulcioare, strachini, oale de sarmale, oale cu manusa, cani de mosi, dar si forme mai noi: vase de diferite marimi, platouri, aplice etc. Decorul acestora este realizat prin impresiune pe vasul ud si prin lustruire cu cremene pe vasul uscat, decorul fiind subordonat formei vasului.

Fondul etnografic si folcloric al judetului Suceava pune in evidenta talentul si sensibilitatea pentru frumos a locuitorilor acestei zone. Bogatia elementelor etnografice este evidenta in Tara Dornelor unde se mai pastreaza si astazi vechile ocupatii si obiceiuri, precum si un port popular autentic, lucrat cu o neintrecuta maiestrie artistica, exprimata in alcatuirea modelelor si imbinarea culorilor. Cateva dintre asezarile cele mai vestite din acest punct de vedere sunt: Marginea (la 10 km de Radauti) renumit centru de ceramica neagra, lustruita cu piatra, tehnica preluata de la

geto-daci si care dovedeste continuitatea populatiei autohtone in regiune, Dorna, cu arhitectura specific bucovineana cu frumoase decoratii exterioare, avand motive florale sau geometrice, Ciocanesti (la 22 km de la Vatra Dornei), renumit prin covoarele care se fac aici, Cacica, un important centru ceramic, Vama (confectionarea cojoacelor, pieptarelor), Fundu Moldovei (centru de constructie a instrumentelor populare si de prelucrare artistica a lemnului), Carlibaba (port popular si tesaturi de interior), Arbore (scoarte si stergare).

Potential pentru dezvoltarea turismului de agrement

Infrastructura de agrement este vitala in contextul dezvoltarii turismului in Regiunea Nord-Est caci de calitatea acesteia depinde durata de sedere a turistilor. In acest context se remarca eforturile autoritatilor locale din Regiunea Nord Est de a initia si dezvolta proiecte dedicate acestui scop:

- Dezvoltarea si modernizarea bazei de agrement din Piatra Neamt
- Partia de schi si telegondola din Piatra-Neamt
- Dezvoltarea si modernizarea zonei de agrement Parc Magura – Tg. Ocna
- Partia de schi Gura Humorului
- Refacerea si dezvoltarea infrastructurii pentru turism in parcul balnear Vatra Dornei

In judetul Bacau se remarca Lacurile Bacau I si II, Garleni, Racova, care sunt amenajate pentru pescuit si agrement, constituind un important punct de interes turistic.

In judetul Neamt se remarca Lacul de acumulare "Izvorul Muntelui", cunoscut si sub numele de "lacul Bicz", este cel mai mare lac artificial (antropic) amenajat pe raurile interioare din Romania. Situat pe cursul superior al raului Bistrita, lacul s-a format ca urmare a construirii barajului hidroenergetic cu acelasi nume.

In anul 1993 celebrul J.Y. Cousteau, insotit de o parte din echipa sa, s-a aflat pentru cateva zile la Statiunea de Cercetari Biologice Potoci - Bicz a Universitatii "Al.I.Cuza", unde a efectuat cateva scufundari in lacul Bicz (singurul loc din Moldova unde se efectuau scufundari, promotorii fiind Ionel Miron si Constantin Mihai).

Din portul amenajat in vecinatatea barajului se pot face croaziere cu vaporul pe lac sau se pot inchiria barci, hidro-biciclete. Pentru turisti exista de asemenea posibilitatea cazarii fie la motel, fie la casute.

Potential pentru dezvoltarea turismului de afaceri

Romania se gaseste in fata unei cresteri evidente a interesului oamenilor de afaceri straini sau romani privind investitiile in structurile hoteliere si centre de conferinte. Costurile sunt mai mici decat in alte tari europene. Acest fapt se datoreaza mai ales nivelului de pret scazut al taxei de management, al serviciilor de traducere, al serviciilor tehnice si, uneori, al chiriei salilor. Pe de alta parte, exista diferente importante intre locatiile din Bucuresti si cele din tara, in ceea ce priveste costurile.

La conditii de organizare similare, un eveniment poate fi planificat in unele locatii din provincie la trei sferturi sau chiar jumatate din costurile pe care le presupune organizarea sa in capitala. Specialistii considera ca in prezent nu exista spatii de cazare suficiente pentru a face fata organizarii tuturor evenimentelor de amploare pentru care exista solicitari. Pentru urmatorii ani se asteapta construirea unui numar mare de hoteluri de trei, patru si cinci stele.

Locatiile pentru aceasta forma de turism in Regiunea Nord-Est sunt orasele resedinta de judet, in special municipiul Iasi, dar si in statiuni, cum ar fi Vatra-Dornei si Slanic-Moldova.

De asemenea, se remarca eforturile administratiei publice locale de a dezvolta infrastructura de afaceri:

In cadrul **Centrul expozitional Moldova Iasi** sunt proiectate cinci sali de conferinta. Firmele avand ca domenii de activitate organizarea de targuri si expozitii, servicii de marketing si servicii de relatii publice vor avea posibilitatea de a se dezvolta in cadrul incubatorului de afaceri.

Centrul de Afaceri si Expozitii Bacau va avea amenajate birouri pentru activitatile angajatilor permanenti, birourile de consultanta pentru IMM-uri, dar si o sala de conferinte si seminarii tematice (de maxim 700 locuri) cu aranjamente multiple: tip amfiteatru (sala si prezidiu); tip mese rotunde; sala de sedinte. Suprafata de expozitie va fi organizata in doua module (care vor putea functiona independent sau impreuna, in functie de solicitari). Primul pavilion se va intinde pe o suprafata de 4.264 mp, iar al doilea pe 6.076 mp.

Centrul de afaceri Bucovina-Suceava este o cladire centrala care include sala de expozitie, magazin, restaurant, sala de conferinte, birouri, 8 pavilioane pentru birouri, un centru de afaceri pentru centru de informare, birouri, sali de conferinte, o platforma pentru expozitii si alte evenimente, retea de canalizare, retea de apa potabila, precum si facilitati privind accesul la acestea.

Centrul de Afaceri Tutova Barlad ofera sase hale a cate doua module si trei nivele destinate spatiilor expozitionale, birourilor sau altor activitati.

INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

Infrastructura feroviara

Reteaua de cai ferate se prezinta la un nivel comparabil cu media pe tara in ceea ce priveste dotarea tehnica si lungimea tronsoanelor, dar conditiile geografice si de amplasament impun unele restrictii de circulatie. Astfel, ponderea retelei regionale de cai ferate in total retea cale ferata la nivel national este de 15.05 % la sfarsitul anului 2006.

In ceea ce priveste densitatea retelei de cai ferate regionale, aceasta este prezentata in tabelul de mai jos impreuna cu datele la nivel national si cu date similare din toate celelalte regiuni. Se observa ca densitatea de cai ferate pe 1000 kmp in regiune este de 44, situandu-se sub media nationala de 45.2.

Evolutia comparativa pentru calea ferata in exploatare

Unitate teritoriala	Suprafata totala a regiunii (km ²)	Lungimea totala a retelei de cai ferate (km)									Densitatea liniilor ferate pe 1000 kmp teritoriu la 31 decembrie 2006
		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Nord – Est	36850	1505	1507	1506	1506	1506	1506	1498	1634	1624	44.0
Romania	238391	11010	10981	11015	11015	11002	11077	11053	10948	10789	45.2

Sursa: Buletin statistic INS, 2007

Regiunea este traversata de doua din cele opt magistrale feroviare, care faciliteaza un acces direct si relativ rapid catre 2 zone de potential turistic Iasi si Suceava, dar un acces indirect catre zona turistica a judetului Neamt.

- Bucuresti – Bacau – Suceava – Siret spre Ucraina- magistrala 500;
- Bucuresti - Iasi – Ungheni spre Republica Moldova – magistrala 600.

Infrastructura rutiera

Regiunea Nord-Est este strabatuta de o serie de coridoare rutiere europene, dupa cum urmeaza:

- Bucuresti – Bacau – Roman – Suceava - Siret (punct de control si trecere a frontierei) – drumul european E85;
- Suceava - Vatra Dornei - Cluj (E576) care face legatura cu drumul european E60 Cluj Napoca-Oradea;
- Bacau – Brasov – Pitesti drumul european E574, care face legatura cu drumul international E70 Craiova – Vidin - Scopje;
- Bucuresti - Barlad – Albita - Chisinau - drumul european E581, care strabate judetul Vaslui;
- Roman -Tg. Frumos cu ramificatie catre Botosani (E58) si Iasi (E 583).

Un aspect important il constituie ponderea drumurilor modernizate in totalul drumurilor publice din regiune care la 31 decembrie 2006 este de numai 26.1%. Daca la acest procent se adauga inca 20.5%, reprezentand ponderea drumurilor cu imbracaminti usoare asfaltice la 31 decembrie 2006, rezulta ca aproximativ 54% din infrastructura rutiera a Regiunii Nord Est este sub standardul minim acceptabil.

Situatiei infrastructurii rutiere din regiunea Nord-Est pe categorii de drumuri in anul 2006

<i>Situatia drumurilor</i>		2006
<i>Drumuri publice</i>	total, din care:	13411
	- modernizate	3508
	- cu imbracaminti usoare	2749
	-densitate la 100 km2 teritoriu	36.5
<i>Drumuri nationale</i>	total, din care:	2669
	- modernizate	2424
	- cu imbracaminti usoare	204
<i>Drumuri judetene si comunale</i>	total, din care:	10742
	- modernizate	1084
	- cu imbracaminti usoare	2545
Ponderea drumurilor modernizate in total drumuri publice (%)		26.1
Ponderea drumurilor cu imbracaminti usoare in total drumuri publice %		20.5

Sursa: Buletin statistic INS 2007

Daca mai tinem cont ca, din totalul drumurilor modernizate sau cu imbracaminti usoare, aproximativ jumatate sunt cu un pronuntat grad de uzura, cauzata de exploatarea intensiva a cailor rutiere intre resedintele de judet si polii de dezvoltare din regiune cu ramificatii spre punctele de trecere a frontierei de stat, a oraselor regiunii si cu regiunile invecinate, se poate concluziona ca este necesar a imbunatati calitatea infrastructurii rutiere regionale.

Din informatiile prezentate reiese un grad bun de acoperire a regiunii cu infrastructura de tip rutier ce asigura accesibilitatea necesara catre obiectivele turistice, inasa cu un grad insuficient de modernizare, in special la nivelul drumurilor judetene si comunale, situatie ce determina timpi de deplasare crescuti catre acestea.

Infrastructura aeriana

Transporturile aeriene de care beneficiaza regiunea, sunt sustinute de o infrastructura specifica formata din trei aeroporturi care deservesc curse interne si zboruri externe, cursele regulate asigurand legatura cu capitala tarii, Bucuresti.

Cele trei aeroporturi sunt situate in orasele Bacau, Iasi si Suceava. Toate cele trei aeroporturi din regiune opereaza curse Tarom cu destinatia Bucuresti si curse Carpatair cu escala la Timisoara, avand ca destinatii Germania (Duseldorf, Frankfurt, Munchen, Stuttgart), Italia (Milano, Torino, Verona, Venetia, Bologna, Florenta, Ancona, Roma, Bari), Grecia (Atena, Salonic), Ucraina (Kiev, Odessa), Ungaria (Budapesta).

De asemenea, Aeroportul Iasi are ca partener compania de linie Austrian Airlines, fiind operate curse directe Iasi – Viena, iar Aeroportul Bacau este deservit si de operatorul aerian Blueair cu rutele Bacau – Roma si Torino

Aeroportul Bacau situat la 6,5 km sud de municipiul Bacau, asigura infrastructura necesara efectuarii in conditii de securitate a zborurilor aeronavelor de pana la 400 tone, organizand zboruri interne si externe.

In prezent, Aeroportul Bacau proceseaza anual un numar de peste 55.000 de pasageri. Numarul operatorilor aeriени de pe aeroportul Bacau a crescut de la unul singur in 2002 (Carpatair) la trei in 2004 (Carpatair, BlueAir, Tarom).

Aeroportul Iasi este primul aeroport Romania, fiind infiintat in anul 1932. El se afla situat la 8 km Nord de Iasi, la o altitudine de 120m si este destinat traficului aerian intern si partial extern de pasageri, cu avioane scurt curier.

Platforma de parcare si debarcare – imbarcare poate primi cel mult 4 aeronave simultan, ceea ce conduce la serioase limitari operationale, solicitarile pentru permisiuni de operare la Iasi, indeosebi in regim neregulat venite din partea altor companii, fiind numeroase si cu mult peste capacitatea disponibila.

Potentialul de pasageri identificat in Regiunea de Dezvoltare Nord – Est in urma studiului de piata intocmit de GAC – German Airport Consulting Group – Hamburg. Studiul in cauza a fost intocmit in anul 2003 la comanda R.A. Aeroportul Iasi a avut ca tema studiul pietei la nivelul Regiunii de Nord Est, precum si unele recomandari privind perspectivele de dezvoltare.

S-a identificat la nivelul Regiunii de Nord – Est un potential de 139.000 pasageri distribuit dupa destinatii astfel:

- Budapesta - 24.000 pasageri / an
- Frankfurt - 22.000 pasageri / an
- Viena - 19.000 pasageri / an
- Munchen - 15.000 pasageri / an
- Amsterdam -14.000 pasageri / an
- Paris -14.000 pasageri / an
- Istanbul -13.000 pasageri / an
- Zurich - 10.000 pasageri / an
- Londra - 8.000 pasageri / an

De asemenea, urmare a cercetarilor pe cont propriu efectuate de R.A., Aeroportul Iasi a identificat si oportunitati de deschidere a altor rute, dupa cum urmeaza :

- Moscova - 5.000 pasageri / an
- Atena - 5.000 pasageri / an

In acelasi context, se apreciaza ca traficul actual nu se pierde, ci dimpotriva se dezvolta, ruta interna Iasi – Otopeni (cu mentiunea ca Aeroportul Otopeni este un nod al traficului aerian

national) va cunoaste o crestere importanta la 22.000 pasageri anual. Tot aici se va sustine si ideea ca traficul extern actual asigurat de compania Carpatair se va dezvolta, conducand la o crestere de pana 15.000 pasageri anual.

Aeroportul Suceava, situat pe teritoriul comunei Salcia, la aproximativ 15 km Est de Suceava si 40 km de Botosani, accesul fiind asigurat prin drumul national DN29, este destinat traficului intern de pasageri cu avioane scurt curier si extern, fiind deservit de operatorul aerian Carpatair.

Este posibila aterizarea – decolarea aeronavelor de tip scurt curier si mediu curier in conditii optime. Aerogara aeroportului a fost construita in anul 1982, avand o capacitate de 250 de pasageri pe ora – este compartimentata special pe fluxuri de plecari, sosiri, atat pentru pasagerii din traficul intern cat si pentru cel extern.

Pentru a putea corespunde cererii in crestere de curse interne si externe de pasageri si marfa in Regiunea Nord Est, este necesar ca infrastructura existenta sa fie modernizata in vederea efectuarii de zboruri curente externe si pentru a indeplini standardele de calitate specifice aeroporturilor moderne.

Prin intemediul celor trei aeroporturi regionale existente, se remarca premisele pentru asigurarea accesibilitatii pentru turistii straini, fie direct din aeroporturi din tari precum Austria, Germania, Italia, fie indirect cu escala in Timisoara sau Bucuresti.

STRUCTURI TURISTICE

Desi modernizarea capacitatilor de cazare, trecute in proprietate privata s-a realizat intr-un procent mai mare de 90%, punerea in valoare a zonelor cu potential turistic si a bazelor de tratament printr-o activitate promotionala adecvata cat si serviciile oferite turistilor au fost la un nivel scazut, fapt ce a determinat existenta atat a unei durate medii de sedere inferioara celorlalte regiuni, cat si a unui indice de utilizare a capacitatii de cazare foarte redus.

Structura de primire turistica cu functiuni de cazare 2000-2006

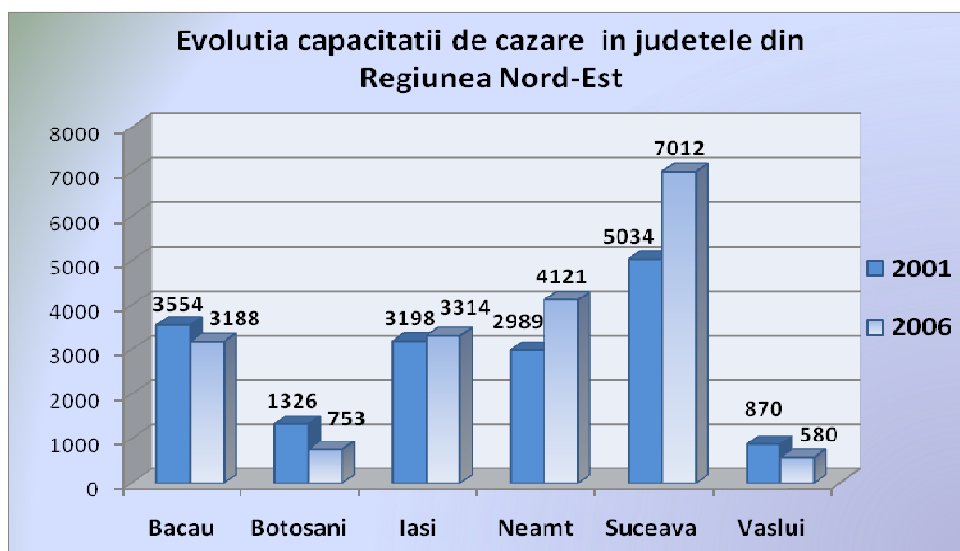
numar unitati

	<i>Unitate teritoriala</i>	<i>Total</i>	<i>Hote-luri</i>	<i>Ha-nuri</i>	<i>Cabane</i>	<i>Camping</i>	<i>Vile</i>	<i>Taber-e de elevi</i>	<i>Pensiuni turistice</i>	<i>Pensiuni agro-turistice</i>
2000	Total	3.121	943	23	161	140	1.066	172	361	240
	Nord-Est	250	81	2	13	17	38	21	46	28
2001	Total	3.266	968	18	158	132	1.016	168	437	343
	Nord-Est	262	81	2	13	16	38	21	52	32
2002	Total	3.338	974	16	140	129	928	168	492	461
	Nord-Est	295	81	1	13	16	35	21	65	53
2003	Total	3.569	1.029	16	138	134	941	157	594	515
	Nord-Est	310	86	1	14	16	35	18	67	61
2004	Total	3.900	1.077	15	132	125	970	157	461	892
	Nord-Est	342	88	-	12	15	37	18	50	109
2005	Total	4226	1.154	11	113	124	1.021	151	597	956
	Nord-Est	402	90	-	11	17	47	17	68	134
2006	Total	4710	1.220	9	116	121	1.040	128	702	1.259
	Nord-Est	435	88	-	10	11	35	16	76	177

Sursa: Anuare Statistice ale Romaniei 2001-2007

Se remarca in intervalul 2000-2006 o crestere a numarului de pensiuni turistice si agroturistice, ceea ce denota dezvoltarea spiritului antreprenorial in sectorul turistic. Cresterea spectaculoasa a numarului de pensiuni agro-turistice este extrem de importanta caci activitatile turistice din mediul rural reprezinta o alternativa economica pentru locuitorii din mediul rural si contribuie la cresterea economica si poate fi o consecinta si a accesarii Programului SAPARD.

In graficul prezentat mai jos este reprezentata evolutia capacitatii de cazare existente (nr. locuri) in Regiunea Nord Est, structurata pe judete, in perioada 2001- 2006.

Sursa: Anuare Statistice ale Romaniei 2002 si 2007

Se poate observa ca judetul cu cea mai mare capacitate de cazare este Suceava, situatie normala daca avem in vedere conditiile de relief deosebit de favorabile pentru turism, precum si spiritul antreprenorial deosebit de dezvoltat al locuitorilor din acest judet, la polul opus fiind judetele Botosani si Vaslui.

1.2 FORME DE TURISM

Turismul montan

In Regiunea Nord Est, practicarea turismului montan are conditii foarte bune de dezvoltare datorita potentialului oferit de Carpatii Orientali. Se pot practica drumetiile montane, sporturi de iarna, dar si activitati specifice turismului de aventura si sportiv: alpinismul, escalada, mountain bike, zboruri cu parapanta.

In mod traditional, cea mai importanta componenta a turismului montan o reprezinta sporturile de iarna. In Regiunea Nord Est, cea mai mare parte a domeniului schiabil amenajat se afla concentrat intr-un singur areal, care apartine judetului Suceava.

In prezent, in Regiunea Nord Est statiunile montane unde se pot practica aceste sporturi de iarna sunt Vatra-Dornei si Durau:

- Partia de schi Dealu Negru – Vatra Dornei– 3000 m lungime, diferenta de nivel 400 m, grad de dificultate – mediu si beneficiaza de o instalatie de transport telescaun

- Partia de schi Parc – Vatra-Dornei cu o lungime de 900 m, inclinare medie de 28,5%, diferenta de nivel 150m, grad de dificultate – mediu si are in dotare un baby-schi si un teleschi
- Partia de schi in statiunea Durau prezinta un grad usor de dificultate, are o lungime de 450 metri si o diferenta de nivel de 30 metri.

In Carlibaba, aflata la doar 36 km de Vatra Dornei, in apropierea localitatii Iacobeni, s-au inaugurat in anul 2005 doua partii de schi, dotate cu teleschi si un teren de hochei pe gheata in nordul Suhardului (Magura si Stanisoara). Partia de la Carlibaba este o surpriza placuta pentru practicantii de schi si snowboard. Cu o coborare de aprox 1600 m, partia este batatorita cu ratrack si deservita de 2 teleschiuri.

Drumetiile montane si cabanele asociate acestora, ca baza materiala pentru odihna, cazare si agrement, a reprezentat si reprezinta o optiune pentru un segment foarte variat de turisti (ca varsta, categorie sociala, nivel al veniturilor etc.), romani si straini.

Drumetia este o forma de turism pentru odihna si recreere cu traditii in teritoriului studiat. Nevoia de repaus si recreere devine din ce in mai importanta in conditiile ritmului de viata stresant contemporan. Practicarea acesteia este accesibila unei categorii largi de populatie care dispune de diferite niveluri ale venitului si care apartine aproape tuturor grupelor de varsta. Orice forma de relief permite practicarea drumetiei, la noi in tara cel mai popular tip de drumetie este cel practicat in perimetrul montan.

Situatia la nivel national releva ca din cele 60 de masive montane, circa 20 dispun de o anumita echipare tehnica si numai 13 au o dotare mai buna, printre care se numara si doua masive din Regiunea Nord Est – Ceahlau si Rodnei.

Pentru practicarea drumetiilor montane foarte importante sunt traseele montane. Traseele pentru excursiile montane sunt efectuate de autoritatile locale, iar eliberarea si marcarea acestora se face cu asistenta SALVAMONT. Totodata, SALVAMONT ofera informatii in legatura cu dificultatea traseelor si echipamentul de care au nevoie excursionistii. Autoritatile locale sunt responsabile cu marcarea, indicand punctele de pornire ale traseelor, precum si cu intretinerea acestora. MIMMCTPL elibereaza certificate de autorizare pentru traseele care in deplinesc standardele de siguranta si prezentare.

Traseele montane in parcuri si rezervatii naturale, conform informatiilor Romsilva, se prezinta astfel:

- Muntii Rodnei - 17 trasee montane
- Calimani – 25 trasee montane
- Cheile Bicazului – Hasmas – 18 trasee montane
- Ceahlau – 7 trasee montane
- Vanatori Neamt - 9 trasee montane

Traseele montane nu beneficiaza de materiale promotionale, remarcandu-se necesitatea de a se realiza un marketing eficient al Regiunii Nord-Est ca o destinate a traseelor montane.

Turismul activ

Activitatile specifice **turismului activ** prezinta premise foarte bune de practicare in Regiunea Nord-Est constituind o alternativa extrem de viabila pentru dezvoltarea turismului in zonele montane, suplinind astfel diminuarea importantei sporturilor de iarna datorita conditiilor climaterice neadecvate si insuficientei dotari cu echipamente specifice a statiunilor montane:

- Alpinism si escalada - turismul pentru alpinism si escalada practicat, empiric, in cele mai importante arii montane:

- Ciclism montan pe drumuri montane, forestiere amenajate sumar
- Turismul pentru echitatie - in Regiunea Nord-Est exista un centru de echitatie situat in Parcul National Calimani – Vatra Dornei, fiind membru al Comitetului National pentru Turism Ecvestru. Cursurile de echitatie furnizate includ instructiuni de comportament si supraveghere in cadrul unui masiv montan si efectuarea unui traseu calare de sase zile prin muntii Calimani, cu popasuri si inoptat in corturi. Tabara se desfasoara sub supravegherea si indrumarea unor instructori de echitatie si ghizi montani ecvestri calificati, angajati ai Parcului National Calimani
- Turismul pentru sporturi extreme are mari posibilitati de dezvoltare, precum:
 - **Rafting si canoeing** pe raurile Bistrita (Vatra Dornei - Poiana Teiului); Rafting si canioning sunt considerate forme de turism de aventura care se practica in zonele montane. Raftingul inseamna coborarea cu barca pneumatica pe rauri repezi de munte, iar canioningul presupune coborarea prin canioane, chei, prapastii, defilee, cascade, etc.), alternand mersul cu inotul, escalada. Succesul acestor forme de turism se datoreaza caracterului lor ludic, exploratoriu si accesibilitatii relative. Practicarea acestor forme de turism de aventura presupune folosirea unui echipament adecvat si stapanirea anumitor tehnici.
 - **delta-plan si parapanta** (Muntii Ceahlau, Rarau);
 - **schii nautic, surfing si hidroscuter** pe Lacul Izvorul Muntelui;
 - **snowboard** in toate statiunile pentru sporturi de iarna; **rolling si skateboarding** in toate statiunile turistice;

Turismul balnear

Turismul balnear este o forma specifica a turismului de odihna care a luat o amploare mare nu atat ca urmare a dorintei de a preveni anumite imbolnaviri, cat, mai ales, cresterii surmenajului si a bolilor profesionale provocate de ritmul vietii moderne. Din aceasta cauza, turismul balnear este legat mai mult de anumite statiuni cunoscute pentru proprietatile lor terapeutice pentru apele minerale si termale, pentru namoluri, mofete.

In anii urmatori, aceasta forma de turism va lua o amploare si mai mare, constituind una din sursele cele mai mari de venituri pentru tara noastra, care este unul din statele cu resurse balneo-climaterice foarte bogate din Europa.

Europa ca si tara noastra se afla intr-un proces accelerat de imbatranire demografica, pensionarii fiind cel mai important grup tinta pentru turismul de sanatate.

Regiunea Nord-Est ofera posibilitati largi pentru dezvoltarea turismului balnear, doar o parte din potentialul curativ natural fiind valorificat prin cele 5 statiuni de interes national Vatra Dornei, Campulung Moldovenesc si Gura Humorului din judetul Suceava si Slanic Moldova si Tg Ocna din judetul Bacau. Cele doua statiuni de interes local din Regiunea Nord-Est sunt situate in judetul Neamt – Durau si Baltatesti.

Statiunile balneare Vatra-Dornei si Slanic Moldova se numara printre cele mai mari statiuni, incluse in circuitul international, cu un numar total de locuri cuprins intre 2.500 si 8.500.

Statiunea Vatra Dornei se afla in nordul Romaniei, la 40 km fata de Campulung Moldovenesc, la o altitudine de 802 m in Depresiunea Dornelor. Bioclimatul statiunii este tonic stimulent cu nuante de sedare, existand o concentratie mare de aeroioni negativi si puritatea deosebita a aerului datorita bogatiei de conifere si lipsei de agenti poluanti.

Cele doua baze de tratament aflate in statiune, Complexul Hotelier "Bradul - Calimani" si Complexul Balnear "Dorna" au o capacitate zilnica de peste 4.500 de proceduri terapeutice, care includ bai calde in cada cu ape minerale, impachetari cu namol si parafina, electroterapie, hidroterapie, masaj, gimnastica medicala, sauna, mofete artificiale, kinetoterapie, existind izvoare speciale pentru cura interna cu apa minerala.

Baza de tratament a complexului Bradul-Calimani a fost recent extinsa, modernizata si dotata cu aparatura medicala de ultima generatie.

Indicatii terapeutice sunt pentru afectiuni cardiovasculare, reumatismale, neurologice periferice (pareze usoare, sechele dupa poliomielite), afectiuni asociate (respiratorii, endocrine, afectiuni ale tubului digestiv, metabolice), metabolice si de nutritie (diabet, obezitate).

Statiunea Slanic Moldova este situata la o altitudine de 530 m, pe versantul estic al Carpatilor Rasariteni, intr-o depresiune strabatuta de Paraul Slanic.

Profilul preponderent al tratamentului balnear este cel al afectiunilor digestive, hepato biliare, metabolice si de nutritie, a bolilor reumatice, cardiovasculare, respiratorii, etc.

Statiunea are o capacitate de cazare de aproximativ 1741 locuri. Baza de tratament a Hotelului Venus cu o suprafata de 452 mp ce asigura un numar de 1192 proceduri zilnic este amenajata pentru tratarea afectiunilor aparatului digestiv, hepato-biliare, cailor respiratorii, metabolice si de nutritie, asociate. Baza de tratament dispune de spatii amenajate, instalatii si aparatura medicala pentru a asigura urmatoarele proceduri si tratamente: hidroterapie, masoterapie, electroterapie, terapii respiratorii. Tratamentele sunt efectuate sub supravegherea personalului medical.

Instalatiile si bazele de tratament ofera posibilitatea efectuarii unor cure interne cu apa minerala, aerosoli si inhalatii, instalatii pentru bai calde cu ape minerale, bazine pentru kinetoterapie, instalatii pentru electro si hidroterapie, sali de gimnastica medicala, mofete, cabinete pentru aplicatii cu tratament cu Gerovital.

Statiunea Targu Ocna dispune de un climat de dealuri cu temperaturi moderate si precipitatii in valoare de 700 mm anual.

Izvoarele minerale din Targu Ocna, folosite in cura interna si externa sunt recomandate pentru afectiuni gastro-intestinale, afectiuni hepato-biliare, boli de nutritie, stari alergice, intoxicatii cu metale, afectiuni ale rinichilor si cailor urinare, afectiuni ale aparatului locomotor.

Intre potentialul statiunii si posibilitatile de primire a turistilor exista o insemnata discrepanta, potentialul fiind valorificat in procent de 15-20% pentru turism balnear si de tranzit.

Statiunea dispune de doua baze de tratament:

- baza de tratament a hotelului Magura (subdimensionata in raport cu solicitarile), a carui capacitate de cazare este de 230 locuri.
- baza de tratament din sanatoriul Tg. Ocna are capacitatea necesara cerintelor actuale, inclusiv pentru turistii cazati in structurile de primire turistica din statiunea balneo-climaterica Slanic Moldova. Sanatoriul amplasat pe o suprafata de 6.400 mp, dispune de cabinet medical, 10 paturi, sala de gimnastica, facilitati de agrement.

Salina de la Tg. Ocna reprezinta o valoare turistica din doua puncte de vedere. In primul rand, atrage vizitatorii care doresc sa primeasca tratament medical in mediul specific minelor de sare. In al doilea rand, constituie o atractie pentru vizitatorii care doresc sa cunoasca salinile, modul de lucru specific in minele de sare si pesterile subterane. Ambele forme de turism atrag vizitatori in zona miniera si genereaza cerere pentru cazare si alte servicii oferite vizitatorilor.

Statiunea Baltatesti, judetul Neamt, este cunoscuta pentru apele minerale clorurate, sulfatate, iodice, bromurate cu o concentratie de pana la 280 g/l. Intre factorii de cura se evidentiaza, de asemenea, aerul bogat in ioni negativi, ozonat si care are un efect tonifiant asupra organismului.

Baile, situate la o altitudine de 475 m, functioneaza din anul 1810, la initiativa printului Cantacuzino. Analizele efectuate de U. Chihac, Franz Humael in 1939, de Petru Poni in 1850, de Stenner si Kony in 1883 au confirmat ca sunt cele mai bogate in saruri din toate apele omologate in Europa. Apele minerale de aici au luat medalii de aur la Paris in anul 1900 si la Bucuresti in anul 1906.

Din 1993, statiunea a fost preluata de Ministerul Apararii Nationale, avand o capacitate de cazare de 450 locuri pe serie.

In cadrul Sanatoriului de balneofizioterapie si recuperare medicala "Dr. Dimitrie Cantemir", pacientii beneficiaza de prestatii medicale deosebite folosindu-se instalatii moderne pentru electroterapie, afuziuni, dusuri, masaj, aerosoli, tratament ginecologic, de cultura fizica medicala si recuperatorie, bazin de hidrokinetoterapie. Baile cu apa cloro-sodica sunt completate cu bai galvanice si impachetari cu namol de sediment. Aici se pot trata: surmenajul fizic si intelectual, diferite stari de convalescenta, rahitismul, debilitate, afectiuni pulmonare, tulburari de somn si crestere, reumatismul.

Statiunea Durau este situata la 100 km de Piatra Neamt si la 6 km de comuna Ceahlau (de care apartine din punct de vedere administrativ), la o altitudine de 780-800 m la poalele faimosului masiv Ceahlau - renumit pentru legendele sale si traditiile magice - statiunea se afla intr-o regiune montana frecventata inca din secolul al XVIII-lea. La Durau se afla o mica biserică pictata de celebrul pictor roman Nicolae Tonitza. Pe unul din traseele care urca muntele Ceahlau, turistii pot admira cascada Duruitoarea (25 m inaltime), cu un impresionant jet de apa si zgomot asurzitor (de unde isi trage si numele).

Statiunea, deschisa in toate anotimpurile anului, este recomandata pentru odihna si tratament al nevrozelor astenice, a starilor de slabiciune, a anemiei, pentru refacerea dupa eforturi psihice sau intelectuale.

Exista posibilitatea de a efectua excursii pe Ceahlau (Ocolasu Mare-1907 m si Toaca-1904 m) si de a practica sporturile de iarna (partie de schi, cu diferite grade de dificultate).

In plus, fata de aceste statiuni clasificate de importanta nationala sau locala, se remarca si potentialul de dezvoltare al statiunilor Oglinzi si Negulesti din judetul Neamt, Sarata Bai, statiune balneara in cadrul careia se trateaza boli reumatismale (com. Sarata – judet Bacau), Strunga si Nicolina (judetul Iasi) si al centrului balnear la Ghermanesti, judetul Vaslui.

Statiunea Oglinzi este situata la o distanta de 3 km nord de orasul Targu-Neamt, la o altitudine de 480 m si apartine administrativ de orasul Targu Neamt inca din anul 1888. Statiunea se afla intr-o microdepresiune din sud-estul Culmii Plesului cunoscuta sub numele de Poiana Dascalitei. Analizele chimice efectuate in 1856 au aratat ca apele de aici sunt clorosodice de mare concentratie.

In statiunea Oglinzi se trateaza afectiuni reumatismale, dermatologice, afectiuni ale aparatului respirator, sechele post-traumatice, nevroze astenice si se folosesc tratamente cu magnetodiaflux, ultrasunete, curenti diadinamici, bai calde la cada, bai galvanice, impachetari cu parafinamasaj, gimnastica medicala.

Statiunea Negulesti este situata in comuna Piatra Soimului, la o distanta de 10 km de orasul Roznov si 25 de km de municipiul Piatra Neamt. Asezata la o altitudine de circa 400 de m intr-o zona de un pitoresc si farmec aparte, cu dealuri si coline impadurite, la poalele Carpatilor Orientali, la contactul muntelui Gosmanului cu depresiunea Cracau-Bistrita, a atras inca de la sfarsitul secolului al XIX - lea iubitorii de natura. La 2 km in aval, in 1940 fortele dezlantuite ale naturii au binecuvantat zona cu un nou dar - un lac de baraj natural cu o suprafata de 3500 mp, Lacul Veselaru.

In amonte, la 2 km se afla un izvor, insuficient cercetat, pe care localnicii il folosesc in vindecarea bolilor de ochi. Proprietatile acestuia au fost apreciate de germanii si polonezii care au lucrat la fosta fabrica de sticla din Negulesti.

Indicatii terapeutice ale apelor minerale din zona sunt pentru afectiuni reumatice cronice (spondilita cervico-dorso-lombara, coxartroze, gonartroze, artroze tibiotarsiene), neurologice ale aparatului locomotor (stari dupa accidente vasculare cerebrale, pareze spastice si flasce), reumatice cu mecanism autoimun (spondilita anchilopoetica) .

Compozitia chimica a apelor minerale de Negulesti are un efect antiinflamator si antispastic in afectiunile pulmonare cronice - administrata sub forma de aerosoli.

Multe din structurile de cazare ale acestor statiuni necesita reparatii majore sau chiar capitale, iar intre acestea se afla si statiuni balneare cu un mare potential turistic, in cazul ca ar

functiona la standardele cerute de un turism modern. Ele au suferit de pe urma lipsei de investitii din ultimii 15 ani, fapt evidentiat si in evolutia circulatiei turistice. Astfel, daca circulatia turistica in statiunile balneare a cunoscut o evolutie ascendenta, indeosebi in perioada anilor '80, ea a inregistrat o scadere substantiala in perioada anilor 1990 - 1995, continuand apoi cu o usoara redresare.

Statiunile necesita modernizarea si dezvoltarea retelei de scurgere a apei, a sistemului de livrare, imbunatatirea retelei de drumuri, drumurile de acces etc.

O componenta deosebit de importanta a structurilor de tratament constituie aparatura medicala, care, dupa cum se cunoaste, influenteaza in buna masura aprecierea turistilor asupra serviciilor medicale prestate in statiunile balneoclimaterice. Nefunctionarea multor aparate din cauza pieselor defecte, a lipsei personalului calificat pentru repararea si intretinerea aparaturii conduce pe de o parte la aglomerarea si degradarea calitativa a tratamentelor, ca si la uzura permanenta a aparatelor in functiune, suprasolicitate de nevoia de a face fata cerintelor de moment.

Turismul balnear din Romania este si o forma de turism social. Tot sistemul balnear se bazeaza inca pe ajutorul social. Societatile sunt preocupate de gasirea de alternative in cazul disparitiei acestei forme de turism. Aceasta forma de turism aduce o categorie specifica de turisti, care din punct de vedere economic nu sunt foarte profitabili.

Turismul balnear ca si alte forme de turism din Romania este marcat de sezonalitate, care ar putea fi suplinita si prin dezvoltarea de activitati turistice alternative – organizarea de evenimente, congrese sau sesiuni de instruire.

O alta alternativa o constituie dezvoltarea agrementului balnear care trebuie dezvoltat in functie de cadrul geografic, profilul statiunii si grupele de varsta care frecventeaza statiunea.

In statiunile destinate turismului international, agrementul cuprinde urmatoarele: piscine acoperite, saune, terenuri de sport, spatii amenajate pentru picnic, bowling, carusele, partii de schi, partii pentru saniute, telescaun, jocuri mecanice, cinematografe, biblioteci, muzee, discoteci, sali de spectacole, parcuri, piste pentru atletism, teren cros, cazinouri.

Turismul cultural

Regiunea Nord-Est beneficiaza de un valoros patrimoniu turistic antropoc, reprezentat prin numeroase monumente istorice, de arhitectura si arta, edificii religioase, muzee si case memoriale, arhitectura si creatie tehnica populara, manifestari populare traditionale, etnografie, importante institutii culturale si de stiinta, personalitati locale.

Printre avantajele dezvoltarii turismului cultural se numara independenta de un anumit sezon si de calitatea infrastructurii (intereseaza mai mult importanta culturala a obiectivului). Dezavantajele sunt legate de faptul ca se adreseaza unui public avizat, cu inalt nivel de instructie si cultura si este mai scump decat turismul de agrement. Turismul cultural reprezinta o forma moderna de a petrece vacanta, o forma in plina expansiune. Astfel de vacante, cunoscute sub denumirea generica de "circuite, orase si cultura" detin in tarile occidentale ponderi importante in structura destinatiilor de vacanta.

Prin natura sa, turismul cultural interfereaza cu alte forme de turism, se integreaza celui de agrement si de afaceri.

Evenimentele culturale reprezinta o forma moderna de turism, concretizandu-se in festivaluri, stagiuni, turnee, vernisaje, insuficient valorificata in prezent, inasa cu un anumit potential deosebit de dezvoltare. Pentru promovarea acesteia este necesara crearea unui baze de date cu informatii despre toate evenimentele si perioada de desfasurare.

Evenimente culturale importante se desfasoara in localitatile natale ale marilor compozitori, scriitori sau de care se leaga cariera artistica a acestora. In acest context, poate fi mentionat Tescani, judetul Bacau, dat fiind faptul ca opera Oedip a fost compusa la conacul Marucai Cantacuzino Rosetti din Tescani. Conacul de la Tescani a fost donat de Enescu statului

roman cu conditia ca acesta sa construiasca aici un centru de cultura pentru artisti. In conacul din Tescani, statul roman a deschis in anii 80 un centru de creatie, aici au fost compuse opere literare (Jurnalul de la Tescani de Andrei Plesu), are loc in fiecare an o tabara de pictura si una de filosofie. In Tescani, Centrul Cultural "Rosetti Tescanu - George Enescu" organizeaza anual cateva evenimente Tabara internationala de arta, Gala tinerilor artisti.

Manifestarile cultural-artistice dedicate marelui poet Mihai Eminescu, organizate de catre Complexul memorial din Ipotesti, judetul Botosani, sunt:

"Festivalul national de muzica folk pe versuri de Mihai Eminescu" – 14-15 iunie la Ipotesti cu spectacole in amfiteatrul in aer liber

"Zilele Mihai Eminescu" – 14-15 iunie cand se decerneaza Premiul National de poezie Mihai Eminescu

"Porni Luceafarul..."- 14-15 iunie omagierea poetului Mihai Eminescu printr-un concurs de creatie si interpretare a poeziei eminesciene.

Pictorul Stefan Luchian (1868-1916), unul dintre cei mai importanti picotri romani s-a nascut in Stefanesti, judetul Botosani, fiind organizata in aceasta localitate expozitia "Stefan Luchian", care cuprinde obiecte si documente privind viata si activitatea pictorului, lucrari ale acestuia, precum si ale celor mai importanti artisti plastici contemporani.

Tabara de creatie plastica "Stefan Luchian" a pictorilor amatori din tara si strainatate se organizeaza anual in lunile august-septembrie.

Alte festivaluri cu traditie in Regiunea Nord-Est sunt Festivalul de Teatru de la Piatra-Neamt, Vacantele Muzicale din Piatra-neamt, Festivalul de Umor de la Vaslui.

In Regiunea Nord-Est festivalurile etnografice si folclorice sunt foarte diverse: festivaluri de muzica, dans, targuri de arta populara, targuri specializate-ale olarilor, ale lemnarilor.

Manifestarile artistice si sarbatorile populare traditionale din tot cursul anului aduc in atentia publicului larg spiritul viu, autentic al meleagurilor moldave, prin portul popular, cantece si dansuri, obiceiuri stravechi - festivaluri de arta plastica, de folclor, de datini si obiceiuri (spre exemplu, Festivalul National "Trandafir de la Moldova" de la Strunga, Iasi, festivalul "Datini si obiceiuri de iarna" din Iasi, targuri ale mesterilor populari ("Cucuteni 5000"- Iasi); Festivalul international de folclor "Ceahlau" (Neamt); Festivalul international de folclor "Arcanul" (Suceava); Festivalul international "Hora din batrani" (Vaslui).

In municipiul Botosani se organizeaza in perioada 21-23 septembrie „Festivalul comunitatilor etnice”, festival ce isi propune conservarea si valorificarea specificului cultural al etniilor (evrei, rusi, lipoveni, greci, romi, polonezi etc). Fiecare etnie se prezinta cu ceea ce ii este specific: portul, muzica si dansurile populare.

In cadrul „Festivalul datinilor si obiceiurilor de iarna” organizat in perioada 16-18 decembrie in municipiul Botosani prezenta obiceiurile specifice zonelor etnografice din judetul Botosani in preajma sarbatorilor de iarna.

Turism religios

In zona turistica a Moldovei se afla o adevarata „salba” de manastiri, biserici si cetati, care trebuie sa stea mereu in atentia circuitelor turistice. Sunt remarcabile edificiile religioase din judetele Iasi, Neamt si Suceava, avand muzee ce adapostesc valori de patrimoniu. In meleagul moldav exista un cult al istoriei, cel mai vestit domn, Stefan cel Mare, fiind cel mai cunoscut ctitor de biserici si cetati, dintre care nu pot fi uitate manastirile Putna, Neamt si Voronet, Cetatea fortificata a Sucevei, Biserica domneasca „Sf. Nicolae” din Iasi.

Bucovina constituie arealul turistic cel mai cunoscut din Regiunea Nord Est, fiind presarata pe toata intinderea ei cu biserici si manastiri renumite pentru picturile exterioare si interioare, edificii unice in lume (au primit in 1975 premiul „Marul de Aur” acordat de Uniunea Internationala a Jurnalistilor si Scriitorilor din Turism).

Printre cele mai renumite manastiri din tara se numara Voronet, ctitorita de Stefan cel Mare in 1488, are pictura interioara ce dateaza din timpul lui Stefan cel Mare. Faima sa se

datoreaza picturii exterioare realizata pe un fond albastru inimitabil cunoscut in intreaga lume „albastru de Voronet”. Biserica Humor cunoscuta si sub numele de biserica Adormirii Maicii Domnului este foarte apreciata pentru pictura sa exterioara ce infatiseaza Judecata de Apoi. Manastirea Moldovita ridicata de Petru Rares dupa 1532 este inconjurata de ziduri puternice inalte de 6 m, de asemenea, renumita pentru pictura exterioara. Manastirea Sucevita ce dispune de cel mai remarcabil sistem de fortificatii dintre manastirile moldovenesti si este cunoscuta ca „testamentul” picturii exterioare moldovenesti, aceasta fiind realizata pe sapte registre suprapuse. Manastirea Dragomirna ce frapeaza prin proportiile sale cu o inaltime exagerat de mare fata de latimea sa, existand propriu-zis doua biserici suprapuse delimitate de braul torsada. La manastirea Putna se afla mormantul lui Stefan cel Mare, fiind zidita intre 1466 si 1470 cu intentia de a deveni necropola a dinastiei.

Numarul mare de biserici si manastiri existente pe intreg teritoriul regiunii, contribuie la dezvoltarea turismului religios, oferind posibilitatea organizarii de pelerinaje prin crearea unor trasee turistice care sa puna in valoare aceste lacase de cult si spiritualitate. Dintre acestea, putem mentiona:

- In **judetul Bacau** se remarca Biserica si Curtea Domneasca (1491) din municipiul Bacau, Manastirea Rachitoasa, biserica din Borzesti renumita prin sistemul de arcuri si pandantive specifice stilului moldovenesc construita in timpul domniei lui Stefan cel Mare, biserica manastirii Casin, manastirea Tazlau „Nasterea Maicii Domnului”, construita in timpul lui Stefan cel Mare in 1496;
- **judetul Botosani**: Biserica Sf. Nicolae ctitorita de Stefan Cel Mare in 1497 (cu imbinari de elemente gotice cu bizantine), Complexul manastiresc de calugarite Vorona, datand conform traditiei din jurul anului 1600, cand, cativa calugari veniti din Rusia, construiesc aici o mica biserica din lemn, manastirea Cosula renumita pentru picturile in ulei din interior si cele din exterior, Manastirea de calugari Gorovei cu biserica de lemn cu hramul „Sfantul Nicolae” construita intre 1740 si 1742 de 2 calugari de la manastirea Moldovita (jud. Suceava), schitul de calugari Sihastria Voronei, bisericile Sfantul Gheorghe si Uspenia dn Botosani dateaza din secolul al XVI-lea, fiind doua ctitorii domnesti datorate Doamnei Elena, sotia voevodului Petru Rares;
- **judetul Iasi**: (Manastirea Galata, Manastirea Cetatuia, Manastirea Frumoasa, Manastirea Golia, Manastirea Trei Ierarhi, Catedrala Mitropolitana, Biserica Barnovschi, Manastirea Barnova, Manastirea Piatra Sfanta, Manastirea Hlincea, Manastirea Dobrovat, Manastirea Hadambu).
- **judetul Neamt**: Manastirea Neamtului cunoscuta sub numele „Inaltarea Domnului” ridicata in timpul lui Stefan cel Mare in 1497 a fost un vestit lacas de cultura, Manastirea Agapia a fost pictata in 1858 de Nicolae Grigorescu si cuprinde un muzeu cu piese de arta religioasa din sec. XVI-XIX, Manastirea Varatec construita in 1785 de maica Olimpiada are traditia ca multe fete din familii boieresti s-au calugarit in acest lacas, manastirea Secu ce adaposteste mormantul lui Nestor Ureche, manastirea Sihastria ce este o veche vatra de calugari isihasti, Schitul Sihla, biserica manastirii Horaita cu o forma mai putin obisnuita are un acoperis ce contine opt turle, manastirea Bistrita unde se gaseste mormantul lui Alexandru cel Bun.
- **judetul Vaslui**: Biserica Sfantul Ioan inaltata in timpul lui Stefan cel Mare in 1490 este un edificiu cu plan triconc, cu fatadele din piatra aparenta, biserica episcopala Sfintii Petru si Pavel ce contine picturi interioare realizate de Gheorghe Tatarescu, Manastirea Moreni, la 10 kilometri de Vaslui, adaposteste moastele sfintilor Tarahie, Prov si Andronic, aduse de la Ierusalim in 1996; Manastirea Floresti, ctitorita in anul 1590, este unul dintre cele mai importante asezaminte monahale din judet si are hramul Sf. Ilie, Biserica de lemn de la Parvesti, comuna Costesti – ridicata in sec. al XVII-lea cu catapeteasma pictata in stil bizantin; Biserica Sf. Nicolae – Golgofta din Ivanesti – construita din stejar, pe temelie de piatra; Schitul de lemn Sf. Voievozi, din

Malinesti-Garzeni, cu o turla zvelta si eleganta si aflandu-se intr-o zona care a cunoscut, dupa 1999, un reviriment al vietii monahale, aici fiind ridicate multe lacasuri noi de cult.

Turismul religios consta in pelerinajele credinciosilor la lacasurile de cult, considerate sfinte de diferite religii. In aceeaasi masura, marile sarbatori de cult, hramurile manastirilor si bisericilor atrag, in perioada sarbatorilor religioase traditionale, un numar considerabil de pelerini.

Potentialul turistic pentru aceasta forma de turism in Regiunea Nord-Est este reprezentat de:

- monumentele de cult care adapostesc ramasite pamantesti ale unor sfinti (mormantul Sfintei Paraschiva la Iasi)
- bunuri culturale – religioase, cum ar fi manastirile din Nordul Moldovei si Bucovina
- destinatiile religioase unde au loc manifestari religioase, cum ar fi: sarbatorile legate de Craciun, Paste in Nordul Moldovei si Bucovina, etc.

Cel mai important centru de pelerinaj din tara este Centrul de Pelerinaj Sf.Paraschiva din Iasi, care a organizat peste 354 de pelerinaje dintre care:

- 31 de pelerinaje in strainatate;
- 323 de pelerinaje in Romania, in special in regiunea Moldovei.

Turismul rural si agroturismul

Turismul rural este turismul practicat in mediul rural, ca factor economic de dezvoltare locala, rezultand din serviciile prestate clientilor in vederea satisfacerii nevoilor acestora. Aceasta forma de turism este motivata de dorinta de intoarcere la natura, la viata si obiceiurile traditionale si presupune sederea in gospodaria taraneasca (ferma sau pensiune agroturistica) sau intr-un han, pensiune. Turistul poate fi implicat, mai mult sau mai putin, in activitatile traditionale ale respectivei zone sau gospodarii.

Turismul rural a capatat o deosebita amploare in ultimii ani in tara noastra. Romania intruneste conditii deosebite pentru desfasurarea acestei forme de turism. In general, asezarile rurale inca mai pastreaza in buna masura datinile si obiceiurile stravechi, un bogat si variat folclor, elemente originale de etnografie si artizanat. Zonele rurale ale regiunii dispun, pe langa un cadru natural pitoresc, nepoluat si cu multiple variante de recreere si de un valoros potential cultural si istoric.

In zona rurala a Regiunii Nord Est exista numeroase biserici, manastiri (Varatec, Putna, Voronet, Agapia, Moldovita, Sucevita, etc.), muzee, case memoriale, conace, hanuri si curti domnesti. Multe dintre aceste asezaminte de cult sunt unice in lume prin frumusetea lor.

Zonele rurale sunt pastratoare ale datinilor, traditiilor, mestesugurilor si obiceiurilor stravechi, unde talentul si atractia catre frumos se materializeaza in adevarate opere de arta - ceramica, covoare tesute manual, cojocarit, tesaturi, instrumente populare, masti.

Manifestarile artistice si sarbatorile populare traditionale din tot cursul anului aduc in atentia publicului larg spiritul viu, autentic al meleagurilor moldave, prin portul popular, cantece si dansuri, obiceiuri stravechi - festivaluri de arta plastica, de folclor, de datini si obiceiuri. Arta populara, religia si obiceiurile crestine nealterate, posibilitatea de a se afla in mijlocul evenimentelor specifice locului (serbari, targuri, festivaluri, etc), chiar si terapia muncii fizice sunt in egala masura puncte de atractie.

Prin valorile sale culturale, istorice, etnografice, naturale si socio-economice, satul moldovenesc poate deveni un produs turistic de mare originalitate si de marca pentru turismul din Regiunea Nord-Est.

Un factor favorizant in dezvoltarea acestei forme de turism il constituie frumusetea zonelor deluroase si montane, calitatea aerului deosebit de curat, existenta unei faunei si flore bogate, cu multe specii pe cale de disparitie, a parcurilor naturale si a ariilor protejate.

De asemenea, consumul de alimente proaspete (inclusiv cura de fructe si legume), degustarea vinurilor, rachiurilor, a unor preparate din gastronomia taraneasca sunt argumente serioase pentru practicarea turismului rural. Se remarca astfel calitatea deosebita a produselor ecologice obtinute in aceste zone.

Problema majora cu care se confrunta Regiunea Nord-Est in dezvoltarea acestei forme de turism o constituie stadiul precar al infrastructurii fizice, fara de care potentialul acestor zone nu poate fi valorificat. Astfel, multe localitati din zonele deluroase si montane nu se confrunta doar cu probleme de infrastructura mare (accesul dificil in unele zone, drumuri greu practicabile), ci si cu probleme ale infrastructurii de utilitati, cum ar fi: lipsa gazului, curentului electric, lipsa apei curente, canalizarii etc.

Avantajele acestei forme de turism sunt costurile mici comparativ cu alte forme de vacanta, originalitatea calatoriilor, absenta aglomeratiei, intimitatea, stimularea economiei zonelor rurale, crearea de noi locuri de munca, mai ales pentru femei, obtinerea de venituri din valorificarea excedentului de produse agricole, gastronomia traditionala, protejarea mediului si conservarea traditiilor..

Un numar in crestere de turisti straini, din Franta, Belgia, Olanda, Elvetia, Germania, Spania, Israel, Italia, Luxemburg, SUA vin sa se cazeze in casele oamenilor, atrasi de posibilitatea traiirii unei experiente cu totul noua pentru cei mai multi dintre ei, viata la tara intr-o ferma adevarata.

La nivel regional, in anul 2005 exista 134 de pensiuni agroturistice, ocupand locul trei pe tara, dupa regiunile Centru si Nord-Vest.

Structurile de primire turistica din mediul rural pot fi :

- pensiuni turistice, cu pana la 10 camere, totalizand 30 de locuri, clasificate de la 1-4 margarete
- pensiuni agroturistice, clasificate de la 1-3 margarete, functionand in cadrul gospodariilor taranesti si asigura o parte a alimentatiei turistilor cu produse alimentare din surse proprii.

Oferta de agrement in turismul rural este reprezentata de echitatie, drumetii pedestre, cicloturism, pescuit si vanatoare, echitatie, vizite la stane, degustarea unor produse specifice bucatariei taranesti, organizarea de festivaluri tematice, specifice zonelor geografice: al pastravului, al sarmalelor, al branzeturilor, al vinului, etc.

Un exemplu de succes il constituie "**Festivalul National al Pastravului**" care are loc in comuna Ciocanesti, judetul Suceava, in cadrul caruia sunt organizate activitati precum: coborarea cu pluta, ocupatie traditionala in zona, dar si demonstratii de sport extrem, river rafting, tras cu arcul, concursuri de pescuit, gastronomie, dar si parade ale portului popular, a calaretilor, a carutei gospodarului.

Exista asociatii (ANTREC-Asociatia Nationala a Turismului Rural Ecologic si Cultural), care militeaza pentru dezvoltarea turismului rural romanesc, incurajarea conservarii ecologice si pastrarea culturii traditionale romanesti.

ANTREC este membra din anul 1995 a Federatiei Europene de Turism Rural, Eurogites. Obiectivele ANTREC sunt:

- acordarea de asistenta tehnica si consultanta in vederea omologarii si clasificarii pensiunilor;
- constientizarea importantei marketingului in conceperea si valorificarea produselor turistice rurale;
- desfasurarea de actiuni de formare si perfectionare pentru cei interesati de turismul rural (proprietari si lucratori in pensiuni);

- realizarea de materiale de promovare si organizarea de evenimente promotionale, prin intermediul carora sa se prezinte valoarea produselor turistice romanesti atat pe piata interna, cat si pe cea externa.

Spre exemplificare, ANTREC filiala Neamt are 25 de membri asociati, cu un numar de aprox 400 locuri de cazare in pensiuni clasificate la nivel de 2,3,4 margarete sau stele.

Din informatiile furnizate de catre ANTREC filiala Neamt, se constata o crestere a turistilor cazati in pensiunile membre ANTREC, de la 949 in anul 2004 la 1506 in anul 2006, cu mentiunea ca in anul 2005, inundatiile care au afectat regiunea au condus si la o scadere a numarului de turisti.

Turism de afaceri

Turismul de afaceri este un domeniu prin excelenta dinamic la nivelul intregii lumi. In ultimii 15 - 20 de ani, circulatia turistica mondiala are din ce in ce mai des drept motivatie deplasarea individuala sau de grup in scopul participarii la congrese internationale, expozitii si targuri specializate, forumuri de afaceri, sesiuni de training si programe de team building.

Turismul de afaceri este considerat principala sursa de venituri pentru industria hoteliera autohtona. In ultimii ani, o data cu intrarea pe piata romaneasca a marilor companii straine, numarul celor care vin in Romania in interes de afaceri a crescut considerabil.

Se remarca faptul ca turismul de afaceri ramane cea mai solida ramura a industriei turismului din Romania, semn ca, deocamdata, cei mai multi dintre straini nu vin atrasi de frumusetile patriei, ci de profiturile pe care le-ar putea obtine din afacerile derulate aici. Hotelurile, cursele aeriene de linie, agentii de turism, toti pionii implicati in acest sector al economiei au simtit o crestere a acestui sector in ultima perioada.

Pe termen lung, calitatea locatiilor, a serviciilor si a resurselor umane ce concura la reusita oricarui eveniment vor putea genera revenirea participantilor in destinatia respectiva, atat ca turisti, cat si ca oameni de afaceri si poate chiar ca investitori pe piata locala.

Din considerente deopotriva de natura pecuniara si promotionala, atragerea de evenimente internationale spre a fi gazduite si organizate in Regiunea Nord-Est este o directie care ar fi necesar a fi urmarita in preocuparile privind promovarea turismului si dezvoltarea parteneriatului public-privat. Organizarea profesionista de reuniuni produce efecte reale si benefice atat pentru imaginea publica a regiunii, cat si pentru agentii economici locali implicati in procesul de organizare a evenimentelor. Rezultatele inseamna venituri, profit, grad sporit de ocupare si utilizare a infrastructurii de reuniuni si cazare, taxe si impozite incasate la bugetul de stat, locuri de munca, dar si un excelent capital de imagine.

Impactul locatiei si al destinatiei in genere atat asupra beneficiarului, cat si asupra participantilor are un rol determinant atat imediat, cat si pe termen lung. Totodata, organizarea unui eveniment reprezinta o ocazie oportuna de a promova Regiunea Nord Est ca destinatie turistica. Participantii profita de prilejul deplasarii in scop profesional pentru a cunoaste zona si petrece eventual un sejur pre- sau post- eveniment. Depinde de abilitatea si creativitatea organizatorului profesionist cat de reprezentative pentru destinatie si cat de atractive pentru participanti sunt programele turistice adiacente.

Daca in anii trecuti turismul de afaceri se baza exclusiv pe industria hoteliera, in ultima vreme si turismul rural a inceput sa ofere solutii pentru turismul de afaceri. Specialistii care se ocupa de turismul rural au constatat ca daca pana nu demult se mergea numai pe hoteluri, acum din ce in ce mai multe evenimente se desfasoara in turismul rural.

In acceptiunea celor implicati, turismul rural este o alternativa mai interesanta, in special pentru programele de teambuilding, pentru grupuri ce nu depasesc 30 de persoane, deoarece ofera o plaja mult mai larga de distractii, cum ar fi focul de tabara, gratarul in aer liber, aroma mancarurilor "ca la mama acasa", practicarea diverselor sporturi, excursii si drumetii. Este considerata benefica implicarea in turismul de afaceri deoarece este un segment care aduce turisti nu numai in weekend sau in concediu si care ofera astfel o continuitate turismului rural.

Totodata, este ideal pentru seminarii sau teambuilding, pentru ca ofera grupului acea atmosfera pe care un hotel nu o poate oferi.

Ecoturism

Ecoturismul este considerat o nisa mica pe piata in cadrul industriei turistice mondiale, insa intr-o crestere sustinuta. Ecoturismul trebuie sa includa urmatoarele elemente: produsul are la baza natura si elementele sale, managementul ecologic in vederea unui impact minim, contribuie la conservarea biodiversitatii, contribuie la bunastarea locala a comunitatilor din zonele turistice, educatie ecologica atat in randul turistilor cat si in randul populatiei locale. Acestea au stat la baza modului de definire a ecoturismului unanim acceptat, in anul 2002, la Quebec.

Cele mai importante tari furnizoare de ecoturisti sunt: Statele Unite, UK, Germania, Canada, Franta, Austria, Olanda, Suedia, Noua Zeelanda, Norvegia si Danemarca (Eagles si Higgins, 1998).

Ingredientele unui program turistic de succes sunt autenticitate (locuri si oameni unici), diversitate (un amestec de patrimoniu natural si cultural, stimulare si relaxare, profesionalism si atitudine prietenoasa) si flexibilitate (rezervari rapide, posibilitatea oferita clientilor sa isi combine experientele turistice pentru a le raspunde nevoilor specifice).

Majoritatea turistilor care sosesc in zona stau in medie 2 zile si nu vin prin intermediul unui program organizat de catre o agentie sau un touroperator. In acest moment zona nu este "vanduta" in mod organizat in nici un program turistic coerent si pe nici o piata tinta. Turistii care vin in zona practica activitati de drumetie (mai ales in zona parcurilor naturale), vizite culturale de scurta durata (manastiri etc).

Ariile protejate prezinta o diversitate a florei si faunei, multe din care sunt unice si sunt pe cale de disparitie. Desi protejarea si conservarea acestor arii reprezinta un obiectiv principal al administratorilor, ariile protejate reprezinta o resursa majora pentru turism. Activitatile practicate in zonele protejate pot varia de la vanatoare si drumetii montane pana la plimbări de agrement si sporturi de iarna. Exista un potential considerabil de crestere a numarului de vizitatori in anumite parti ale ariilor protejate.

In Romania, Parcul Vanatori Neamt a implementat unul dintre primele programe de ecoturism in jurul anului 2000, beneficiare a unui grant GEF.

Majoritatea ofertantilor de programe de ecoturism se regasesc in Asociatia de Ecoturism din Romania (AER). AER este un parteneriat pentru conservarea naturii si turism in Romania intre asociatii de turism, organizatii neguvernamentale de dezvoltare locala si conservarea naturii, proiecte de conservarea naturii si agentii de turism.

Turismul uval

Forma de turism care poate fi practicata in Regiunea Nord-Est datorita existentei unei traditii vitivole recunoscute, centre de degustare, vinoteci in renumite podgorii Cotnari, Bucium - Iasi, Husi.

Cotnari dispune de o impresionanta si valoroasa vinoteca, cu o vechime a vinurilor cuprinsa intre anii 1956 si 2000. Din productia 1956, vinoteca Cotnari SA se afla 1.793 sticle, din soiul Grasa de Cotnari, iar 343 sticle vor fi pastrate, in premiera nationala, ca si valori in Tezaurul BNR.

In competitia mondiala a vinurilor Concurs Mondial de Bruxelles 2007, cel mai mare concurs de vinuri din lume, vinurile produse de COTNARI SA au facut inca o data dovada calitatii lor exceptionale, obtinand aur pentru Tamaioasa Romaneasca 2005. A fost singura medalie de aur obtinuta de un vin romanesc. La concurs au participat 5735 de vinuri din 47 de tari.

Aceasta medalie confirma inca o data pozitia Cotnari de portdrapel al vinurilor romanesti, reprezinta o confirmare a locului fruntas al vinurilor de Cotnari pe piata mondiala. In plus este o confirmare a calitatii vinurilor autohtone - la care Cotnari exceleaza, fiind singurul producator de vinuri din soiuri romanesti din Romania

Cu un istoric atestat documentar inca din 1469, cand Stefan cel Mare dona Mitropoliei din Suceava o suprafata de vie din dealul Socola, Podgoria Bucium este una dintre cele mai importante din zona Moldovei. Oficial, bazele podgoriei s-au pus in anul 1949, societatea are in exploatare 1050 ha de vita de vie si 400 ha de pomi fructiferi, fiind una dintre cele mai mari din Moldova.

Vinuri alese specifice **podgoriei Husi** (Busuioaca de Bohotin - Husi, Zghihara, Feteasca Alba, Feteasca Regala, Aligote, Muscat otonel, Feteasca neagra, etc) pot fi degustate intr-un cadru deosebit inconjurat de vii, la vinoteca Grupului Scolar Agricol "Dimitrie Cantemir". Foarte aproape de Husi, in satul Averesti poata fi vizitata vechea crama boiereasca unde pot fi degustate vinuri specifice zonei.

Muzeul Vini-viticol din Husi cuprinde peste 500 de obiecte pretioase prin valoarea lor de reprezentare, remarcandu-se colectia de instrumente si unelte vitivinicole cu o sala cu 150 de figuri zoomorfe si antropomorfe din butuci naturali de vita de vie. Oenologul Avram Tudosie a amenajat si modernizat vechea crama-pivnita, adaugand o sala-laborator de prezentare si degustare a vinurilor. De asemenea, a infiintat o vinoteca unica in tara colectionand vinuri din podgoria Husi si din alte podgorii din tara.

Turismul uval fructifica oportunitatea de a petrece un sejur de vis in gospodaria unor podgoreni. Acest sejur ofera posibilitatea de participare activa la intregul "ritual" (pregatirea butoaielor, cules, zdrobit, tras manual la teasc, etc.) de obtinere a vinurilor in conditii naturale, de degustare a unor vinuri de casa si a mancarurilor traditionale moldovenesti.

1.3 ANALIZA SITUATIEI MARKETINGULUI TURISTIC IN REGIUNEA NORD-EST

Imaginea joaca un rol foarte important in decizia de a alege o destinatie de vacanta. Multi dintre turistii straini stiu inca destul de putin despre destinatiile turistice aferente Regiunii Nord-Est, existand inca anumite prejudecati despre tara noastra. Motivele de vacanta sunt strans legate de imagini. Oamenii isi aleg destinatiile de vacanta daca se potrivesc cu motivele lor. E posibil ca schimbarile politice cum ar fi extinderea UE cu inca doua state membre sa le para a fi neimportanta.

Centrul de Informare Turistica este un instrument important in promovarea destinatiilor turistice si are ca prioritate prezentarea tuturor ofertelor de servicii turistice. In sarcina acestuia intra informarea, acordarea de sprijin in gasirea de locuri de cazare, promovarea si vanzarea de programe turistice, organizarea de evenimente, vanzarea produselor turistice sau a suvenirurilor si multe altele.

In Regiunea Nord-Est functioneaza centre/puncte de informare turistica in localitatile Bacau, Botosani, Iasi, Piatra-Neamt, Suceava, Vatra-Dornei, Sucevita, Campulung Moldovenesc, Moldovita si Ciocanesti.

Trebuie subliniat faptul ca majoritatea centrelor de informare turistica (CIT) din Regiunea Nord-Est nu indeplinesc toate functiile standard specifice domeniului de activitate.

Centrele de Informare Turistica din regiune desfasoara urmatoarele activitati:

- Informeaza gratuit turistii in legatura cu:
 - obiectivele turistice, a posibilitatile de petrecere a timpului liber, excursiile ce pot fi realizate in si din zona.

- posibilitatile de cazare si servire a mesei in hoteluri, moteluri, vile, pensiuni, campinguri etc
- tematica, adresele, programul de vizitare al muzeelor, caselor memoriale
- calendarul actiunilor culturale;
- centrele de pastrare si conservare a traditiilor si obiceiurilor populare la nivelul judetului;
- rutele si modalitatile de transport la si de la obiectivele turistice vizate;
- agentiile de turism;
- materiale informative si promotionale referitoare la potentialul turistic, harti turistice, brosure, pliante, postere, afise, CD-uri;
- Realizeaza campanii promotionale, conferinte de presa ocazionate de lansarea noilor produse turistice
- Colaboreaza cu agentii de turism pentru realizarea unor materiale promotionale si cu caracter informativ.
- Coordoneaza si/sau realizeaza materiale promotionale
- Coordoneaza aparitia unor monografii si ghiduri ale orasului
- Participa la tirguri si expozitii cu profil turistic in tara si in strainatate
- Initiaza proiecte de colaborare internationala in domeniul turismului

In sistemul informational, de marketing si promovare exista nerealizari cauzate de:

- insuficienta dezvoltare a retelei interne de birouri de informatii turistice la nivelul localitatilor: sate turistice, centre turistice, statiunii turistice;
- resurse financiare limitate la dispozitia autoritatilor locale pentru co-finantarea actiunilor si/sau activitatilor de promovare turistica a localitatii, zonei sau regiunii espective; insuficienta fondurilor la nivel central pentru realizarea unei promovarii eficiente si sustinute a Romaniei ca destinatie turistica pe plan international, fapt ce conduce la o informare insuficienta despre Romania;
- neabordarea, la nivel central, a tehnologiilor moderne folosite in informare si sistemul de rezervarii, existand riscul ramanerii in afara tendintelor si realitatilor de pe plan international.

Agentiile de turism joaca un rol extrem de important in promovarea destinatiilor turistice si in cresterea numarului de turisti. Turistii care nu sunt foarte familiarizati cu serviciile on line, apeleaza la agentiile de turism sau la brosure, pentru a se informa.

Excursiile in grup sunt organizate si promovate de agentiile de turism, in cadrul acestora rolul agentilor parteneri este foarte important, sau de tur operatori, asociatii sau companii avand ca obiect de activitate promovarea serviciilor turistice.

Agentiile de turism au un rol important si in organizarea calatoriilor in interes de serviciu mai mult decat in cazul celor cu caracter general (motive personale, relaxare). Majoritatea persoanelor care calatoresc in interes de afaceri apeleaza la serviciile agentilor de turism inainte de a pleca in calatorie.

Analizand ofertele agentilor de turism din regiune se constata ca sunt putine agentii care comercializeaza programe turistice cu destinatii din Regiunea Nord-Est si ca sunt promovate un numar redus de oferte turistice axate in special pe statiunile balneo-climaterice din judetele Suceava, Bacau si Neamt si pe manastirile din Bucovina.

Ofertele agentilor sunt axate pe turismul balnear si montan, fiind comercializate sejururi de 6 nopti in statiunile Vatra-Dornei, Campulung Moldovenesc, Gura Humorului, Slanic Moldova, si Durau si pe agroturism, in special in judetele Suceava (Sucevita, Moldovita, Vatra Moldovitei, Solca, Pojorata, Voronet, Vama) si Neamt (Varatec, Agapia, Ceahlau). De asemenea, sunt promovate excursii pentru elevi de o zi, doua sau trei cu vizitarea obiectivelor culturale din judetele Bacau, Neamt, Suceava si Iasi.

**Distributia agentiilor de turism si a personalului ocupat
la nivelul anului 2006**

	<i>Total agentii</i>	<i>Numar de personal ocupat</i>	<i>Din care ghizi autorizati</i>
Nord-Est	90	302	57
<i>Bacau</i>	<i>13</i>	<i>68</i>	<i>13</i>
<i>Botosani</i>	<i>4</i>	<i>10</i>	<i>1</i>
<i>Iasi</i>	<i>29</i>	<i>133</i>	<i>26</i>
<i>Neamt</i>	<i>22</i>	<i>43</i>	<i>8</i>
<i>Suceava</i>	<i>15</i>	<i>35</i>	<i>5</i>
<i>Vaslui</i>	<i>7</i>	<i>13</i>	<i>4</i>
Sud-Est	87	323	19
Sud-Muntenia	82	271	32
Sud-Vest Oltenia	61	201	36
Vest	61	258	27
Nord-Vest	102	452	35
Centru	109	349	27
Bucuresti-Ilfov	138	1221	115

Sursa: Prelucrare informatii din Buletin Statistic 2006

Din situatia prezentata mai sus se remarca faptul ca in Regiunea Nord Est functioneaza un numar de 90 de agentii de turism, ocupand locul 4 dupa regiunile Bucuresti-Ilfov, Centru si Nord-Vest.

I.4 ANALIZA SITUATIEI RESURSELOR UMANE SI FORMARII PROFESIONALE IN SECTORUL TURISTIC

Turismul este o industrie cu o piata a muncii intensiva, ce se bazeaza pe oameni. Cand turistii viziteaza o destinatie atractie, ei "cumpara" nu doar farmecul si atractiile, dar si indemanarea si serviciile angajatilor din turism. Din aceasta cauza, dezvoltarea resurselor umane ar trebui sa fie o preocupare principala a profesionistilor din turism.

Din total populatie ocupata 48.35 % activeaza in agricultura, 31.63 % in servicii, iar 19.02 % in industrie (17.01 % in industria prelucratoare).

Structura populatiei ocupate din regiune, pe grupe de varsta si activitati 2006

Activitatea	Total populatie ocupata (mii persoane)	Total populatie Ocupata (%)	din care, pe grupe de varsta (ani), in %:					
			15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65 si peste
Total	1652	100.00	9,4	25,6	24,0	21,1	11,6	8,3
Agricultura, vanatoare si silvicultura	787	47,64	10,9	21,1	17,3	16,2	17,4	17,1
Industrie	303	18,34	7,2	25,3	34,0	28,6	4,8	0,1
Constructii	79	4,78	8,9	26,9	28,6	27,9	7,7	
Comert	149	9,02	11,9	37,2	28,3	17,8	4,1	0,7
Hoteluri si restaurante	21	1.27	18,6	33,4	28,4	16,8	2,4	0,4
Transport, depozitare si comunicatii	43	2,60	5,1	30,4	33,3	27,1	3,5	0,6
Intermedieri financiare	11	0,7	10,4	21,3	32,7	28,7	9,9	
Tranzactii imobiliare si alte servicii	31	1,88	12,2	38,3	26,7	19,6	3,2	
Administratie publica si aparare	68	4,12	7,8	32,1	31,8	22,5	5,4	0,4
Invatamant	71	4,30	3,5	30,0	20,4	28,8	16,9	0,4
Sanatate si asistenta sociala	59	3,57	1,4	30,8	27,6	31,2	8,7	0,3
Celelalte activitati ale economiei nationale	31	1,88	10,4	28,1	26,3	24,3	10,0	0,9

Sursa: Anuar Statistic al Romaniei –2007

In zona hotelurilor si restaurantelor activeaza numai 1.27 % din populatia ocupata. Predominanta este populatia cu varste cuprinse in grupele 25-34 si 35-44 ani.

Tablelul de mai jos ilustreaza tendinta de crestere a populatiei ocupate in sectorul Hoteluri si restaurante raportat la totalul populatiei ocupate in sectorul servicii, de la 2.60% in anul 2001 la 3.48% in anul 2005, valori apropiate de media nationala.

Evolutia structurii populatiei ocupata raportata la sectorul servicii in perioada 2001 - 2005

	2001			2005		
	Total servicii (mii persoane)	Hoteluri si restaurante (mii persoane)	%	Total servicii (mii persoane)	Hoteluri si restaurante (mii persoane)	%
Nord Est	414.7	10.8	2.60	480.3	16.7	3.48
Sud Est	381.9	10.9	2.85	443	16.8	3.79
Sud Muntenia	362.5	8.2	2.26	434.2	15.4	3.55
Sud Vest	279.9	7.5	2.68	315	10.7	3.40
Vest	299.7	8.2	2.74	365.4	12.9	3.53
Nord Vest	379	10.6	2.80	457.1	15.1	3.30
Centru	365.8	11.2	3.06	443.1	22.7	5.12
Bucuresti Ilfov	564.5	11.2	1.98	800.4	22.5	2.81
Total	3048	78.6	2.58	3738.5	132.8	3.55

Sursa: Prelucrare informatii din Anuarul Statistic al Romaniei – 2002 si 2006

Calitatea fortei de munca utilizata reprezinta un factor cheie, determinant al calitatii produsului turistic in ansamblu. Problematika resurselor umane in turism este complexa si cuprinde aspecte ca: recrutarea personalului, formarea si perfectionarea lui, repartizarea lucratorilor pe diferite sectoare si perfectionarea lui, implicatiile sezonalityi asupra activitatii turistice.

Deosebit de importanta se remarca insa formarea si perfectionarea personalului, nivelul de pregatire si specializare al fiecarui lucrator din turism. Acest fapt comporta doua directii mari de actiune: ridicarea gradului de pregatire profesionala si schimbarea mentalitatii lucratorului din turism, proces de durata si nu lipsit de complexitate.

Desi ansamblul unitatilor si institutiilor de invatamant de stat si particulare acopera intreaga gama a formelor de pregatire profesionala: scoli profesionale, licee de specialitate, scoli postliceale si universitare si asigura la absolvire certificate/diplome care atesta pregatirea intr-o ocupatie/profesie a posesorilor acestora, de cele mai multe ori ele nu reprezinta o garantie a calitatii pregatirii. Efectele se regasesc in primul rand in numarul mare de absolventi neabsorbiti de piata muncii, dar si in slaba calitate a serviciilor oferite.

Formarea si perfectionarea profesionala in cadrul educatiei permanente este in sarcina Ministerului Turismului prin Centrul National de Invatamant Turistic (CNIT), precum si a agentilor economici din turism, cu respectarea reglementarilor legale.

Ghizii de turism sunt extrem de importanti in promovarea eficienta a patrimoniului natural si antropic. Conform legislatiei in vigoare, agentii economici cu activitate de turism au obligatia sa utilizeze ghizi calificati, corespunzator specificului activitatilor desfasurate pentru toate actiunile turistice organizate. Ghidul de turism este persoana care conduce si indruma un grup de turisti sau vizitatori, oferind explicatiile necesare referitoare la locurile vizitate, si care asigura desfasurarea in cele mai bune conditii a programului turistic contractat.

Ghizii de turism trebuie sa se califice la Centrul National de Invatamant Turistic sau alte institutii autorizate de stat in acest scop.

<i>Judet</i>	<i>Ghizi nationali</i>	<i>Ghizi locali</i>	<i>Ghizi de specialitate</i>
<i>Bacau</i>	28	-	3
<i>Botosani</i>	3	-	-
<i>Iasi</i>	39	1	-
<i>Neamt</i>	11	2	-
<i>Suceava</i>	22	4	-
<i>Vaslui</i>	6	-	-
Total	109	7	3

Sursa:website MIMMTCPL

Situatia prezentata ilustreaza faptul ca in Regiunea Nord-Est sunt 109 ghizi din totalul de 937 de ghizi de turism inregistrati de Ministerul Turismului. Distributia ghizilor la nivelul regiunii releva faptul ca exista discrepante in distributia acestora, comparand numarul de 39 de ghizi in judetul Iasi cu cel de 3 din judetul Botosani.

I.5 IMPACTUL ECONOMIC AL SECTORULUI TURISTIC

În 2005 sectorul turismului și calatoriilor se prezintă ca una dintre cele mai mari industrii la nivel mondial, preconizându-se a genera 6.201,5 miliarde USD (cererea totală). Impactul direct al industriei turismului și al calatoriilor este cuantificat la 74,2 milioane de locuri de muncă (2,8% din populația ocupată la nivel mondial) și 1.712,4 miliarde USD (3,8% din PIB-ul mondial). Totuși deoarece impactul turismului e mult mai mare decât contribuția sa directă (luând în considerare pe lângă impactul direct și impactul indirect sau indus), industria turismului și calatoriilor generează 221,6 milioane locuri de muncă (reprezentând 8,3% din populația ocupată la nivel mondial) și 4.745,7 miliarde USD (10,6% din PIB-ul mondial). Contribuția turismului se referă și la exporturile de bunuri și servicii - valoric 1.512,5 miliarde USD (12% din exporturile de bunurile și servicii) sau la investiții - valoric 918 miliarde USD (9,4% din investiții) și la cheltuielile guvernamentale - valoric 285,3 miliarde USD (3,8% din cheltuielile guvernamentale).

În următorii 10 ani se prevede ca industria turismului și calatoriilor să aibă un ritm anual real de creștere de 4,6% a cererii totale în industria turismului și a calatoriilor, ajungând în 2015 la 10.678,5 miliarde USD. Creșterea medie anuală a PIB din industria turismului și calatoriilor va fi de 3,5%, ajungând la 2.660,6 miliarde USD în 2015, aceeași creștere medie a PIB fiind și în economia turismului și calatoriilor (care include și impactul indirect) care va ajunge la 7.798,7 miliarde USD în 2015. În ceea ce privește locurile de muncă (directe și indirecte) din industria turismului și a calatoriilor acestea vor crește anual în medie cu 1,4%.

Conform datelor furnizate de Banca Națională a României privind turismul și comparând cu cele din țările membre ale UE, România se situează printre ultimele locuri - penultimul la încasări din turism cu doar 396 milioane euro și pe locul 22 la cheltuieli cu 423 milioane euro.

Participarea la constituirea produsului intern brut pe domenii de activitate în 2005

(milioane RON preturi curente)

	Total	Nord-Est	Contribuția PIBR la PIB RO %
Agricultura, vanatoare și silvicultură	24277,9	4373,5	18,01
Pescuit și piscicultură	13,8	1,4	10,14
Industria	71009,8	7707,2	10,85
Construcții	18468,4	1806,5	9,78
Comert	28132,6	2979,1	10,59
Hoteluri și restaurante	6028,4	503,3	8,35
Transport, depozitare și comunicații	28116,9	3041,5	10,82
Intermedieri financiare	5826,4	458,0	7,86
Tranzacții imobiliare și alte servicii prestate în principal întreprinderilor	38745,8	4304,2	11,11
Administrație publică și apărare	16282,6	1951,7	11,99
Invatamant	9739,3	1713,3	17,59
Sanatate și asistență socială	7860,9	1206,4	15,35
Servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM)	-	-	-
Valoare adăugată brută regională (VABR)	254502,8	30048,1	11,81
Impozite pe produs	33715,4	3980,7	11,81
Taxe vamale	2047,8	241,8	11,81
Subvenții pe produs	-2089,9	-233,2	11,61
Produs intern brut regional (PIBR) - total	288176,1	34037,4	11,81
Produs intern brut regional și național pe locuitor (RON)	13326,8	9114,2	68,39

Sursa: Anuarul Statistic al României 2007

Microintreprinderile detin majoritatea in totalul unitatilor active in domeniul hoteluri si restaurante cu 88.48%.

Repartizarea numarului de unitati locale active pe sectoare de activitate in 2006

Domeniu de activitate (sectiuni CAEN)	Total	Numar unitati			%		
		0-9	10-249	>250	0-9	10-249	>250
Total Regiunea Nord-Est	52364	45621	6533	210	87,12	12,48	0,40
Industria extractiva	93	58	28	7	62,37	30,11	7,53
Industria prelucratoare	7621	5400	2093	128	70,86	27,46	1,681
Energie electrica si termica, gaze si apa	67	12	31	24	17,91	46,27	35,82
Constructii	3525	2715	795	15	77,02	22,55	0,43
Comert, reparatii auto si bunuri	26076	23705	2363	8	90,91	9,06	0,03
Hoteluri si restaurante	2404	2127	277	-	88,48	11,52	-
Transport, depozitare si telecomunicatii	3661	3278	364	19	89,54	9,94	0,52
Tranzactii imobiliare, inchirieri, servicii	6660	6253	400	7	93,89	6,01	0,11
Invatamant	187	164	23	-	87,70	12,30	
Sanatate si asistenta sociala	889	846	43	-	95,16	4,84	
Servicii colective, sociale si personale	1181	1063	116	2	90,01	9,82	0,17

Sursa: Anuarul Statistic al Romaniei 2006

IMM-urile aduc cel mai mare aport la cifra de afaceri totala regionala in sectorul hotelurilor si restaurantelor cu 60.93%.

Cifra de afaceri a unitatilor locale active pe activitati si clase de marime 2006

	Total	milioane RON preturi curente			%		
		0-9	10-249	>250	0-9	10-249	>250
Total Regiunea Nord-Est	47867	10261	25734	11842	21,44	53,76	24,74
Industria extractiva	460	13	150	297	2,83	32,61	64,57
Industria prelucratoare	13620	1013	6039	6568	7,44	44,34	48,22
Energie electrica si termica, gaze si apa	2632	6	382	2244	0,23	14,51	85,26
Constructii	4419	506	3180	733	11,45	71,96	16,59
Comert, reparatii auto si bunuri	21566	6919	13226	1421	32,08	61,33	6,59
Hoteluri si restaurante	581	227	354	-	39,07	60,93	-
Transport, depozitare si telecomunicatii	2464	629	1311	524	25,53	53,21	21,27
Tranzactii imobiliare, inchirieri, servicii	1568	765	773	30	48,79	49,30	1,91
Invatamant	25	14	11		56,00	44,00	
Sanatate si asistenta sociala	119	64	55		53,78	46,22	
Servicii colective, sociale si personale	383	105	253	25	27,42	66,06	6,53

Sursa: Anuarul Statistic al Romaniei 2007

In Regiunea Nord Est indicele de utilizare a capacitatii in functiune inregistreaza o traiectorie sinusoidală de la 31.7% in anul 2000 pana la 28.9% in anul 2006.

Situatia asupra capacitatii si activitatii de cazare turistica in 2000-2006

		Capacitatea de cazare In functiune (mii locuri-zile)	Sosiri (mii)	Din care turisti strainsi	Innoptari (mii)	Din care turisti strainsi	Indice de utilizare a capacitatii in functiune (%)	Durata medie de sedere (nopti/turist)	Durata medie de sedere (nopti/turist strainsi)
Nord Est		4624	543		1468		31,7	2.7	
Romania	2000	50197	4920		17647		35,2	3.59	
Nord Est		4651	535		1406		30.2	2.62	
Romania	2001	51882	4875		18122		34.9	3.71	
Nord Est		4615	535		1332		28.9	2.48	
Romania	2002	50752	4847		17277		34	3.56	
Nord Est		4963	553		1450		29.2	2.62	
Romania	2003	51632	5056		17845		34.6	3.52	
Nord Est		5049	618	111	1489	214	29.5	2.41	1.93
Romania	2004	53988	5638	1359	18500	3333	34.3	3.28	2.45
Nord Est		5284	621	109	1435	207	27.2	2.31	1.9
Romania	2005	54978	5805	1429	18372	3464	33.4	3.16	2.42
Nord Est		5528	678	98	1599	191	28.9	2.36	1.95
Romania	2006	56499	6216	1379	18991	3242	33.6	3.05	2.35

Sursa: Anuare Statistice ale Romaniei 2001-2006, Publicatii INS 2005 -2007

De asemenea, se remarca faptul ca in perioada 2000-2005 se inregistreaza o scadere a numarului de innoptari de la 1468 mii persoane in 2000 la 1435 mii persoane in anul 2005, dar anul 2006 este caracterizat de o crestere importanta de 11.42% a numarului de innoptari.

Durata medie de sedere pe turist la nivelul anului 2006 este de 2.36 nopti/turist, insa valorile sunt inferioare atat valorii nationale cat si din celelalte regiuni, cu exceptia regiunii Bucuresti –Ilfov ce inregistreaza cea mai mica valoare a indicatorului de numai 2.01 nopti/turist. Se remarca faptul ca in perioada 2000-2005 durata medie de sedere a inregistrat o scadere continua atat la nivel national cat si regional, dar anul 2006 este caracterizat de o usoara crestere a duratei medii de sedere in Regiunea Nord-Est, desi la nivel national evolutia descendenta a continuat.

Din situatia prezentata se constata si o scadere continua a numarului de turisti strainsi care viziteaza regiunea, insoțita de o crestere a celor autohtoni.

Analiza evolutiei indicatorilor economico-sociali din turism in Regiunea N-E in luna august in perioada a anilor 2004-2007¹

Analiza evolutiei indicatorului *sosiri in structurile de primire turistica*, ponderea judetelor in Regiunea Nord-Est indica situarea detasata pe primele doua pozitii, a judetelor Suceava cu 35,5% si Neamt cu 28,4% din totalul Regiunii Nord-Est. Pe ultimele doua pozitii se situeaza judetul Botosani cu 4% si judetul Vaslui cu 3.5%.

In ceea ce priveste evolutia ponderilor se remarca o diminuare a ponderii judetului Suceava de la 39,2% in august 2005 la 36,8% in august 2006 respectiv la 35,5% in august 2007. Exceptand august 2004, judetul Neamt a inregistrat un trend ascendent, de la 23,0% in august 2005 la 28,4% in august 2007. Este de remarcat faptul ca, judetele Botosani si Vaslui au

¹ Date furnizate de catre Comisia Nationala de Prognostic Nord-Est Piatra Neamt

inregistrat o crestere a ponderilor in august 2007 comparativ cu august 2006, spre deosebire de judetele Bacau si Iasi care au inregistrat scaderi.

Sosiri -Ponderea judetelor in Regiunea Nord-Est (%)

Judetul	aug.07	aug.06	aug.05	aug.04
Bacau	14,8	15,1	15,6	16,4
Botosani	4,0	2,9	3,0	3,2
Iasi	13,7	15,3	15,9	15,6
Neamt	28,4	27,3	23,0	26,1
Suceava	35,5	36,8	39,2	35,7
Vaslui	3,5	2,7	3,3	3,0
Reg. N-E	100	100	100	100

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

In ceea ce priveste analiza evolutiei indicatorului – *innoptari in structurile de primire turistica*, ponderea judetelor indica situarea pe primele doua pozitii a judetelor Suceava cu 35,1% si Neamt cu 25,8% din totalul Regiunii Nord-Est. Pe ultimele doua pozitii, in august 2007, se situeaza judetul Botosani cu 3,7 % si judetul Vaslui cu 2,1 % din totalul Regiunii Nord-Est.

Analizand evolutia ponderilor se poate constata ca judetul Bacau a inregistrat o scadere constanta de la 23,7% in august 2004 la 19,2% in august 2007. In acelasi interval de timp judetul Neamt a inregistrat o crestere, relativ constanta, de la 22,7% in august 2004 la 25,8% in august 2007.

Innoptari -Ponderea judetelor in Regiunea Nord Est (%)

Judetul	aug.07	aug.06	aug.05	aug.04
Bacau	19,2	21,6	22,2	23,7
Botosani	3,7	2,1	2,5	3,3
Iasi	13,7	14,7	15,6	13,7
Neamt	25,8	24,9	22,1	22,7
Suceava	35,1	34,8	35,2	34,5
Vaslui	2,4	2,0	2,3	2,2
Reg. N-E	100	100	100	100

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

Referitor la evolutia indicatorului *sosiri in structurile de primire turistica*, ponderea judetelor din Regiunea Nord-Est in total tara, in august 2007, indica situarea pe primele doua pozitii, a judetelor Suceava cu 3,4% si Neamt cu 2,7% din "Total Tara". Pe ultimele doua pozitii se situeaza judetul Botosani cu 0,4% si judetul Vaslui cu 0,3 % din "Total Tara". Este de remarcat faptul ca, majoritatea judetelor au inregistrat valori relativ constante in perioada august 2004 - august 2007. In Suceava, judet reprezentativ, s-a inregistrat o usoara scadere, de la 3,7% in august 2006 la 3,4% in august 2007.

Sosiri -Ponderea judetelor din Regiunea Nord-Est in total tara (%)

<i>Judetul</i>	aug.07	aug.06	aug.05	aug.04
<i>Bacau</i>	1,4	1,5	1,4	1,5
<i>Botosani</i>	0,4	0,3	0,3	0,3
<i>Iasi</i>	1,3	1,5	1,4	1,4
<i>Neamt</i>	2,7	2,7	2,1	2,4
<i>Suceava</i>	3,4	3,7	3,6	3,3
<i>Vaslui</i>	0,3	0,3	0,3	0,3
Total Reg. N-E in total Tara	9,5	10,0	9,1	9,2

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

Analiza indicatorului *innoptari in structurile de primire turistica*, ponderea judetelor din Regiunea Nord-Est in Total Tara in august 2007, indica situarea pe primele doua pozitii, a judetelor Suceava cu 2,2 % si Neamt cu 1,6 % din "Total Tara". Pe ultimele doua pozitii se situeaza judetele Botosani si Vaslui cu 0,2 % din "Total Tara". Este de remarcat faptul ca majoritatea judetelor au inregistrat valori relativ constante in perioada august 2004 - august 2007. Per ansamblu Regiunea N-E a inregistrat valori in crestere de la 5,3% in august 2005 la 6,3% in august 2007.

Innoptari - Ponderea judetelor din Regiunea Nord-Est in total tara (%)

<i>Judetul</i>	aug.07	aug.06	aug.05	aug.04
<i>Bacau</i>	1,2	1,3	1,2	1,3
<i>Botosani</i>	0,2	0,1	0,1	0,2
<i>Iasi</i>	0,9	0,9	0,8	0,8
<i>Neamt</i>	1,6	1,5	1,2	1,2
<i>Suceava</i>	2,2	2,1	1,9	1,9
<i>Vaslui</i>	0,2	0,1	0,1	0,1
Total Reg. N-E in total Tara	6,3	6,0	5,3	5,5

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

Conform studiului datelor se poate constata o dinamica accentuata in judetele Botosani, de 42,5%, august 2007 fata de august 2006 si Vaslui, de 31,6%, pentru aceeasi perioada. Singurele judete care au inregistrat o dinamica negativa in august 2007 fata de august 2006 sunt Iasi cu -7,5% si Suceava cu -0,8%. Dinamica sosirilor la nivel de Regiune Nord-Est de 2,7%, este inferioara celei la nivel national de 8,0%.

Sosiri -Dinamica judetelor din Reg. N-E (%)

<i>Judetul</i>	aug. 2007 fata de aug.2006	aug. 2006 fata de aug.2005	aug. 2005 fata de aug.2004
<i>Bacau</i>	0,9	9,7	-8,2
<i>Botosani</i>	42,5	10,0	-11,2
<i>Iasi</i>	-7,5	9,1	-1,8
<i>Neamt</i>	7,1	34,6	-15,1
<i>Suceava</i>	-0,8	6,3	5,9
<i>Vaslui</i>	31,6	-5,9	6,2
Reg. N-E	2,7	13,5	-3,6
Total tara	8,0	3,5	-2,6

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

Analiza datelor indica o dinamica a innoptarilor accentuata in judetele Botosani, de 88,2 %, august 2007 fata de august 2006, si Vaslui, de 28,5 % pentru aceeasi perioada. Singurele judete care au inregistrat o dinamica negativa in august 2007 fata de august 2006 sunt Iasi cu -1,7 % si Bacau cu -6,7 %. Dinamica innoptarilor la nivel de Regiune Nord-Est, in august 2007, de 5,2%, este superioara celei la nivel national, de 1,1%.

Innoptari -Dinamica jud. din Reg. N-E in total tara (%)

Judetul	<i>aug. 2007 fata de aug.2006</i>	<i>aug. 2006 fata de aug.2005</i>	<i>aug. 2005 fata de aug.2004</i>
<i>Bacau</i>	-6,7	10,6	-14,2
<i>Botosani</i>	88,2	-5,6	-29,6
<i>Iasi</i>	-1,7	7,1	4,1
<i>Neamt</i>	9,2	27,8	-10,6
<i>Suceava</i>	6,3	12,2	-6,4
<i>Vaslui</i>	28,5	-2,2	-4,1
Reg. N-E	5,2	13,7	-8,5
Total tara	1,1	0,5	-5,4

Sursa: Comisia Nationala de Prognostic Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

Referitor la indicele de utilizare neta a locurilor de cazare in august 2007, niciun judet nu a depasit indicele aferent nivelului national de 48,9%. In august 2007 la nivel de Regiune Nord-Est cel mai mare indice a fost inregistrat in judetul Bacau de 47,1%, iar cel mai mic in Vaslui de 26,3%. De remarcat, este faptul ca, in anul 2006 judetul Bacau a avut un indice de 50,5% superior celui national de 46,3%..

Indicele de utilizare neta a locurilor de cazare (%)

Judetul	aug.07	aug.06
<i>Bacau</i>	47,1	50,5
<i>Botosani</i>	46,0	22,9
<i>Iasi</i>	38,8	39,3
<i>Neamt</i>	42,2	40,5
<i>Suceava</i>	37,2	33,3
<i>Vaslui</i>	26,3	21,6
Total tara	48,9	46,3

Sursa: Comisia Nationala de Prognostic Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

Dinamica indicelui de utilizare neta a locurilor de cazare scoate in evidenta cresterea cea mai mare, de 100,9%, in judetul Botosani si scaderea cea mai accentuata, de -6,7% in judetul Bacau.

Dinamica indicelui de utilizare neta a locurilor de cazare (%)

Judetul	august 2007 fata de august 2006
<i>Bacau</i>	-6,7
<i>Botosani</i>	100,9
<i>Iasi</i>	-1,3
<i>Neamt</i>	4,2
<i>Suceava</i>	11,7
<i>Vaslui</i>	21,8
Total tara	5,6

Sursa: Comisia Nationala de Prognoza Nord-Est Piatra Neamt, noiembrie 2007

SECTIUNEA II - TENDINTE INTERNATIONALE IN TURISM

II.1.1 Turismul international in cifre

Sosiri internationale de turisti

Dupa trei ani de relativa stagnare, turismul international a cunoscut o revenire spectaculoasa in anul 2004. Insanatosirea economiei mondiale si in particular a economiilor principalele tari emitente din America si Europa alaturi de intarirea economiei din tarile asiatice au contribuit din plin la rezultatele bune obtinute de turism in 2004.

Sosirile internationale de turisti au inregistrat un numar record de 763 de milioane in 2004, ceea ce corespunde unei cresteri cu aproape 11% fata de anul 2003, cea mai mare rata de crestere si singura de doua cifre inregistrata din anul 1980 cand s-a inceput procesul de culegere al datelor. Rate de crestere s-au inregistrat in toate regiunile, dar in particular au fost mai mari pentru Asia si Pacific (+28%) si Orientul Mijlociu (+18%). Americile au avut si ele o rata de crestere de doua cifre de 11%. Africa (cu 8%) si Europa (5%) au avut rate de crestere sub media mondiala (10,7%), dar totusi de remarcat rezultatele pozitive inregistrate.

In 2004 majoritatea sosirilor internationale de turisti au corespuns calatoriilor avand ca motiv odihna, recreerea si vacanta (52%) ajungand la 395 de milioane. Calatoriile de afaceri au reprezentat 16% (120 de milioane), iar calatoriile pentru alte motive cum ar fi vizite la prieteni si rude, pelerinaje si tratament au reprezentat 24% (185 de milioane). 8% au revenit pentru alte motive nespecificate.

Aproape jumatate din sosirile internationale de turisti in 2004 au avut ca mijloc de transport – transportul rutier (45%). Transportul aerian a reprezentat 43%, iar transportul de apa 7% si cel feroviar doar 4%.

Destinatii de top in turism

In 2004 primele 10 destinatii turistice in termeni de sosiri au contabilizat impreuna 363 de milioane de sosiri internationale de turisti sau aproape jumatate din sosirile de turisti la nivel mondial. In ceea ce priveste incasarile situatia este similara cu o valoare a incasarilor celor 10 destinatii turistice de 321 de miliarde dolari.

In topul primelor 10 tari in materie de sosiri internationale de turisti principala schimbare se refera la revitalizarea destinatiilor din Asia ca rezultat al unei puternice reveniri economice experimentate anul trecut. Franta isi mentine pozitia de lider ca tara cu cele mai multe sosiri de turisti – 75 de milioane in 2004, cifra aproape neschimbata fata de anul precedent. Spania unde sosirile au crescut cu 3% ocupa locul doi cu 54 de milioane de sosiri, urmata de SUA cu 46 de milioane de sosiri care a avut o revenire semnificativa (+12%) dupa ce a inregistrat evolutii modeste in ultimii ani. Cea mai importanta schimbare in acest top a inregistrat-o China care de la pozitia 5 a trecut pe pozitia 4 avand un ritm spectaculos de crestere (+27%) fata de anul precedent. Aceasta a fost in detrimentul Italiei care a inregistrat o scadere cu mai mult de 6%. Marea Britanie si-a mentinut pozitia a sasea cu aproape 28 de milioane sosiri. Hong Kong (China), Mexic si Germania si Austria urmeaza in top cu aproape 20 de milioane de sosiri fiecare.

In contextul unei cresteri de doua procente la nivel mondial, Europa a raportat cele mai mici rezultate dintre toate regiunile, desi trebuie luat in considerare ca Europa spre deosebire de America si Asia si Pacific a inregistrat rezultate pozitive in 2002 si 2003.

Sosirile internationale de turisti au crescut per total cu 5% comparativ cu cresterea considerabila din Europa Centrala si de Est (+15%) si Europa de Nord (+9%).

Turismul emitator

De departe calatoriile internationale au avut loc in interiorul aceleiasi regiuni (80%) – fluxuri intraregionale. Dupa ce timp de trei au inregistrat scaderi, fluxurile intraregionale au inregistrat in 2004 o crestere de 13% si au depasit cresterea fluxurilor interregionale (+10%).

In ceea ce priveste pietele emitente, turismul international este inca concentrat in tarile industrializate din Europa, America, Asia si Pacific. Totusi cu un nivel in crestere al veniturilor, multe economii emergente au inregistrat o crestere rapida in ultimele decenii, fiind cazul in particular al tarilor din nord-estul si sud-estul Asiei, Europa Centrala si de Est, Orientul Mijlociu si Africa de Sud.

In 2004 multe piete au avut cresteri semnificative fata de anul 2003, cele mai mari fiind in Asia si Pacific (+25%) si Orientul Mijlociu (+23%). Americile (+11%) au inregistrat cresteri mari dupa trei ani de scadere, iar Europa a avut o crestere de 6%, fiind singura regiune care a avut o crestere consecutiva timp de doi.

In 2004 Germania si-a mentinut prima pozitie ca topul tarilor care cheltuiesc cel mai mult in turism, pozitie pe care a castigat-o in 2003 in detrimentul SUA. In consecinta in ciuda cresterii cheltuielilor turistice ale SUA cu 14% dupa trei ani de rezultate negative, SUA si-a mentinut locul 2, urmata de Marea Britanie, Japonia, Franta, Italia, Olanda, Canada, Federatia Rusa, China

Germania este prima tara emitenta de turisti si pentru Romania detinand 18,3% din piata, o cota relativ mica si putin dominanta. O particularitate este data de prezenta Italiei pe locul al doilea – singurul loc doi ocupat de Italia. De remarcat pentru Romania a patra tara emitenta este Israelul, tara care nu e prezenta in primele pozitii din nici o tara europeana. A treia piata emitenta pentru Romania este Franta.

Turismul receptor

In 2004 s-au inregistrat 416,4 milioane sosiri turisti in Europa, iar in 2020 se estimeaza ca numarul lor va ajunge la 717 milioane. Cota de piata a Europei se asteapta sa scada la 54,5% cat era in 2004 la 46% in 2020, iar aceasta se va face pe seama cresterii cotei de piata a regiunilor Asia de Est si Pacific, Orientul Mijlociu, Africa si Asia de Sud.

Subregiunea Europa de Vest se prezinta ca cea mai vizitata regiune din Europa, atragand 117 milioane de vizitatori in 1995 si 139 milioane in 2004. Totusi rata de crestere pentru subregiunea Europa de Vest va fi cea mai mica in aceasta perioada de numai 1,9% pe an. Ca rezultat, aceasta subregiune isi va pierde cota de piata fata de celelalte subregiuni din Europa.

Sosirile din subregiunea Europa Centrala si de Est se asteapta sa creasca cel mai rapid, pana la sfarsitul anului 2020 aceasta regiune atragand cu 40 de milioane de vizitatori mai mult decat Europa de Vest. In plus fata de subregiunea Europa Centrala si de Est, sosirile din Mediterana de Est si Europa de Nord vor creste mai rapid decat media europeana. Sosirile din subregiunile Europa de Vest si Europa de Sud vor fi mai mici cu rate de crestere inferioare mediei europene.

In anul 2020 Franta va ramane prima destinatie a Europei cu peste 100 de milioane de sosiri de turisti. Urmatoarele 5 destinatii europene in anul 2020 vor fi Spania, Marea Britanie, Italia, Federatia Rusa si Republica Ceha, fiecare inregistrand intre 40 si 75 de milioane de sosiri de turisti.

Ratele cele mai mari de crestere pentru perioada 1995-2020 sunt prognozate pentru Croatia (+8,4% pe an in medie), Federatia Rusa (+6,8% pe an), Slovenia (+6,0% pe an), Turcia (+5,5% pe an), Bulgaria si Romania (amandoua cu 4,6% pe an).

Revigorarea pietei emitente a Rusiei si cresterea prosperitatii in statele CSI, va determina un impuls in cresterea turismului in destinatiile din Europa Centrala si de Est in general. In ceea ce priveste tarile europene din Mediterana, cresterea va continua sa se concentreze in tarile din

est in particular Turcia, Croatia si Slovenia care vor inregistra rate de crestere peste media europeana.

Multe din destinatiile mediteranene care au ajuns deja la maturitate isi vor pierde cota de piata deoarece se asteapta ca ele sa aiba rate de cresterii inferioare mediei europene.

Previziuni pentru turismul receptor la nivel mondial

Sosirile din turismul international sunt prevazute sa ajunga la un miliard in 2010 si la peste 1,6 miliarde in 2020. Pe regiuni aceasta situatie se prezinta astfel:

- Europa va continua sa ramana cea mai vizitata destinatie turistica din lume cu un total de 717 milioane turisti in 2020. Rata prevazuta de crestere de 3,1% pe an, este totusi cu un punct procentual sub media mondiala, ceea ce va duce la o pierdere a cotei de piata de la aproape 60% in 1995 la 46% in 2020.
- Asia de Est si Pacific cu o crestere medie de 6,5% pe an va devansa America (care avea 3,9% pe an) si va deveni a doua regiune receptoare de turisti, detinand 25% din cota de piata din 2020, fata de 18% cat vor avea Americile
- Previziunile de crestere pentru Americi sunt mai lente in particular pentru America de Nord in timp ce previziunile pentru America Latina si Caraibe sunt mai mari
- Africa si Orientul Mijlociu au rate de crestere destul de bune peste media mondiala. Cotele acestora in 2020 vor fi de 5% pentru Africa si 4,4% pentru Orientul Mijlociu. Cu o rata de crestere de peste 7,1% pe an cu 3 puncte procentuale peste medie, Orientul Mijlociu va fi regiunea cu cresterea cea mai mare. De fapt, in cazul Orientului Mijlociu previziunile au fost depasite, in 2004 cota fiind de 4,6%, fata de 4,4% preconizata in 2020.

Una dintre principalele caracteristici ale expansiunii turismului international in aceasta perioada este cresterea calatoriilor la mare distanta (intre diferite continente), cu toate ca fluxurile turistice intracontinentale vor ramane

Dereglementarea in transportul aerian a determinat un aflus de noi linii aeriene si care au costuri reduse, iar aceasta a dus la scaderea tarifelor pe cursele pan-europene si la cresterea numarului de calatorii pentru odihna, in special pentru asa numitele „scurte iesiri”.

II.1 2 TENDINTE IN TURISM LA NIVEL MONDIAL

Conform Organizatiei Mondiale a Turismului (OMT), principalele tendinte care vor juca un rol important in politicile si strategiile urmatoarelor decenii sunt:

Globalizarea, facilitata de patrunderea continua a tehnologiei informationale, toate tarile sunt conectate integral in economia globala; si nici un lider de piata cu ambitie nu poate reusi fara sa opereze (sau sa isi realizeze retele) pe toate pietele puternic industrializate si pe cele noi care apar.

Tehnologia electronica va deveni atotputernica in influentarea distributiei si in alegerea destinatiei. Asimilarea utilizarii tehnologiei electronice pentru rezervari sau achizitii ale produselor turistice poate ca nu va fi asa de rapida pe cat cred cei care propun si sustin aceasta tehnologie. Totusi, in mod cert, aceasta va aduce schimbari in modul in care publicul procura, examineaza si se comporta pe baza informatiilor privitoare la produsele turistice. In plus, este mai mult ca sigur ca distribuitorii acestor produse turistice vor utiliza aceasta tehnologie pentru propriile scopuri.

Polarizarea gusturilor turistilor se refera pe de o parte la deja mentionata cerere bazata pe confort, iar pe de alta parte la cererea orientata spre aventura si educatie.

Destinatiile se vor concentra mai mult asupra imaginii lor, asupra modului cum sunt ele percepute pe piata. Daca imaginea nu este corespunzatoare, nu va fi posibil pentru o destinatie sa isi dezvolte, sa-si diversifice si sa-si extinda puterea de atractie asa cum si-ar dori.

Dezvoltarea produselor si marketingul sunt legate reciproc. Fiecare element trebuie sa se potriveasca cu celalalt. In primul sfert al acestui secol, **dezvoltarea marketingului si a produselor vor fi tot mai mult directionate si bazate pe o tema.** Vor fi orientate in linii mari dupa una sau dupa mai multe din cele trei componente: Agreement, Emotie, Educatie.

Va exista un impact crescut al **campaniilor conduse de consumatori pentru dezvoltarea durabila a turismului** si pentru ca afacerile din turism sa fie „corecte” in distribuirea recompenselor acestora catre destinatiile turistice, mai ales in tarile in curs de dezvoltare care ofera servicii pentru turism. Este important ca destinatiile sa accepte si sa-si orienteze dezvoltarea de politici si procesul si strategiile de marketing catre principiile dezvoltarii turistice durabile.

Va exista in mintea turistilor un conflict tot mai mare intre **constiinta pentru mediul social si natural** (manifestata prin cercetarea atenta a destinatiilor care trebuie sa imbine durabilitatea cu dezvoltarea turistica) si **impulsul pentru consumul turistic.**

II. 1. 3 TENDINTELE TURISMULUI IN EUROPA

Documentul revizuit al Comisiei Europene pentru Turism (engl. European Travel Commission - ETC) intitulat „**Megatendinte ale turismului in Europa pentru anul 2005 si dupa**” subliniaza faptul ca societatea se schimba in mod continuu, iar tendintele – fie ele economice, sociale sau legate de stilul de viata – au in consecinta un impact major asupra turismului, acesta din urma fiind parte integranta a societatii noastre.

European Travel Commission a indentificat urmatorii factorii de impact major asupra turismului european:

➤ **Evolutie demografica**

Numarul persoanelor in varsta va creste foarte rapid. Persoanele in varsta vor fi mai sanatoase si vor avea venituri disponibile mai mari decat in trecut. In consecinta, numarul turistilor in varsta, mai experimentati va creste mai repede decat dezvoltarea cererii turistice in general.

Consecinte pentru sectorul turismului:

- Cresterea cererii pentru calitate, comoditati si securitate.
- Cresterea cererii pentru transportul facil.
- Cresterea cererii pentru dotari de agreement mai relaxante.
- Cresterea cererii pentru produse individuale.
- O mai mare cerere in lunile de extrasezon.

➤ **Cresterea preocuparilor pentru sanatate**

Pe viitor vor creste grija si atentia acordate sanatatii. Prin cresterea atentiei acordate sanatatii nu va fi influentat volumul cererii, dar va fi influentat cu siguranta procesul de luare a deciziilor cu privire la destinatii, precum si comportamentul pe perioada vacanțelor.

Consecinte pentru sectorul turismului:

- Destinatii ce sunt percepute ca mai putin sanatoase vor fi evitate mai rapid ca in trecut.
- Cererea numai pentru vacantele de soare va scadea si in continuare.
- Vacantele active sau cu activitati vor creste in popularitate, iar cererea pentru dotari ce corespund acestor tipuri de activitati va creste tot mai mult.
- Cererea pentru produsele „de sanatate” va creste, inclusiv pentru statiunile balneare si pentru centrele de fitness.

➤ **Educatie**

Nivelul mediu de educatie este in crestere. Acest lucru va face sa creasca vacantele in care arta, cultura si istoria joaca un rol mult mai important, inclusiv in realizarea de vacante educationale si spirituale.

Consecinte pentru sectorul turismului:

- Cresterea cererii pentru produsele speciale.
- O includere preponderenta a elementelor ce au legatura cu arta, cultura si istoria in pachete turistice si vacante organizate de turist.
- Necesitatea unei comunicari informative mai bune si mai creative.
- Cererea pentru noi destinatii in Europa Centrala si de Est va creste.

➤ **Experienta calatoriilor**

Consumatori mai sofisticati sunt tot mai constienti de nevoile si drepturile lor. Pentru turism, acest lucru rezulta intr-o atitudine tot mai critica cu privire la calitate si la raportul calitate-pret.

Consecinte pentru sectorul turismului:

- Destinatii ce nu indeplinesc standarde acceptabile vor suferi cel mai mult si pentru o perioada de timp mai mare pe viitor.
- Comportamente mai combinate: o vacanta simpla, urmatoarea de lux – acest an pe distanta mare, la anul pe distanta mica.
- Preferintele pentru vacante vor deveni mai fragmentate pe viitor, si vor influenta astfel, volumul vacanțelor.
- Fidelitatea pentru o destinatie va continua sa scada de-a lungul anilor.
- Turistii mai experimentati vor avea o atitudine tot mai critica fata de produsele artificiale, in favoarea celor cu o mare autenticitate – in special cele care ofera o satisfactie emotionala si cele in care exista nevoia de personalizare; furnizarea de produse artificiale care nu se diferentiaza de altele (de ex. parcurile tematice) va scadea in importanta daca nu indeplineste standarde mai inalte.
- Experienta si atitudinile critice vor stimula turistii sa reviziteze destinatiile satisfacatoare din trecutul lor de calatorie.
- Regiuni ce ofera un concept complet, variat si total echilibrat vor fi tot mai preferate si vor necesita un management al destinatiei mai bun.

➤ **Tehnologia Informatiionala**

Patrunderea Internetului si utilizarea sa pentru informare si pentru achizitionarea de produse si servicii turistice va continua sa creasca. Pentru turism, rolul Internetului – inclusiv noi metode de prezentare vizuala va creste si mai mult si se va dovedi a fi de maxima importanta pe viitor.

Consecinte pentru sectorul turismului:

- Disponibilitatea informatiilor turistice legate de destinatii si produse, si motoarele de cautare tot mai sofisticate pentru analiza unor astfel de informatii vor conduce la comparatii si, astfel, vor influenta foarte mult competitia.
- Turistii experimentati vor incepe sa-si organizeze singuri vacantele prin rezervarea directa a serviciilor.
- Rolul agentilor de voiaj va scadea, din moment ce pachetele complete de calatorie vor fi achizitionate tot mai mult prin Internet.
- Internet-ul va transforma rolul clasic al Organizatiilor Nationale de Turism si inca intr-un ritm rapid, dar va crea un nou rol in e-marketing, incluzand aplicarea Managementului de Relatii cu Clientii pentru destinatiile promovate.
- Marketingul destinatiei (de ex. un branding mai bun cu suport din partea publicului) va creste in importanta ca o sursa de stimulare a vizitarii site-urilor web.
- Disponibilitatea informatiilor in detaliu referitoare la produsele operatorilor de turism, prezentate fie pe site-ul destinatiei, fie prin link-uri accesibile, va deveni mult mai importanta, ca o conditie de baza pentru succesul site-urilor web.
- Posibilitatea de a „cumpara” prin Internet va stimula rezervarile tarzii.

- Necesitatea crescuta pentru rezervarile online sigure trebuie sa fie accentuata in relatia cu turistii, tot mai experimentati si mai increzatori in sine.

➤ **Transportul**

Disponibilitatea in crestere a trenurilor rapide si a mijloacelor de transport cu costuri reduse va influenta fluxurile clasice de calatorie. Traficul rutier se va confrunta cu o aglomerare mai mare.

Consecinte pentru sectorul turismului:

- Destinatiile vor beneficia intr-o masura mai mare de acces mai facil si mai disponibil ca pret in cazul excursiilor scurte, in special atunci cand sunt organizate evenimente importante in afara sezonului obisnuit.
- Disponibilitatea crescuta a legaturilor directe feroviare si aeriene va stimula cererea pentru calatoriile scurte in orase si in zonele urbane, in detrimentul zonelor rurale.
- Utilizarea trenurilor rapide pentru distante medii va prelua o pondere foarte mare din cea detinuta in prezent de liniile aeriene.
- Aglomerarea rutiera va influenta negativ transportul cu masinile personale – in special in varf de sezon.
- Calatoriile cu autocarul vor scadea in importanta.
- Obstacolele rezultate din orare necorelate sau din transportul inter-modal fara legaturi optime vor avea o influenta negativa mai puternica asupra destinatiilor ce nu pot indeplinii nevoia tot mai crescuta pentru un acces mai usor.
- Croazierele – nu numai cele scumpe, dar si cele cu buget mai mic – vor creste in popularitate, in special pentru cei in varsta de peste 50 de ani.

➤ **Siguranta si securitatea**

Actele de terorism, razboaiele regionale, poluarea si alte crize au devenit, din pacate realitati de zi cu zi, influentand nevoia de siguranta si securitate. In turism, acest lucru rezulta intr-o crestere a nevoii pentru siguranta si securitate si in evitarea de catre turisti a destinatiilor ce sunt percepute ca fiind nesigure.

Consecinte pentru sectorul turismului:

- Calitatea apei (din lacuri si iazuri, dar si a celei de la robinet) va creste in importanta in selectia destinatiilor, fiind ceruta o protectie mai buna.
- Turistii mai critici vor face reclamatii mai usor daca produsul oferit nu se ridica la standardele asteptate.
- Costurile pentru garantarea sigurantei si securitatii vor creste rapid.
- Industria ar trebui sa fie pregatita pentru a intampina cererea turistica cu mai multa flexibilitate in perioadele de criza.

Europa pierde teren pe piata turismului international, astfel in fata competitiei noilor destinatii tarile europene vor trebui sa inoveze, sa faca eforturi de adaptare la noile tendinte si sa fie extrem de receptive la semnalele pietei.

